

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA ELEKTROTECHNIKY A KOMUNIKAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

FACULTY OF ELECTRICAL ENGINEERING AND COMMUNICATION

ÚSTAV ELEKTROENERGETIKY

DEPARTMENT OF ELECTRICAL POWER ENGINEERING

POUŽITÉ JADERNÉ PALIVO – INVENTÁŘ, IONIZUJÍCÍ ZÁŘENÍ A ZBYTKOVÝ VÝKON

IONIZING RADIATION, RESIDUAL HEAT GENERATION, AND INVENTORY OF SPENT NUCLEAR FUEL

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

Barbora Hájková

VEDOUCÍ PRÁCE SUPERVISOR

Ing. Karel Katovský, Ph.D.

BRNO 2020

Bakalářská práce

bakalářský studijní program Silnoproudá elektrotechnika a elektroenergetika

Ústav elektroenergetiky

Studentka: Barbora Hájková 3

Ročník:

ID: 203558 Akademický rok: 2019/20

NÁZEV TÉMATU:

Použité jaderné palivo - inventář, ionizující záření a zbytkový výkon

POKYNY PRO VYPRACOVÁNÍ:

1. Definujte použité (vyhořelé) jaderné palivo.

2. Seznamte se složením VJP z lehkovodních jaderných reaktorů, zejména s ohledem na reaktory VVER-440.

3. Analyzujte vývoj zbytkového výkonu, inventář a emisi ionizujícího záření z VJP.

DOPORUČENÁ LITERATURA:

1. NEA a IAEA reporty

2. Lamarsh: Introduction to Nuclear Engineering, 2014

3. Murray: Nuclear Energy, 2014

Termín zadání: 3.2.2020

Vedoucí práce: Ing. Karel Katovský, Ph.D.

Termín odevzdání: 10.6.2020

doc. Ing. Petr Toman, Ph.D. předseda rady studijního programu

UPOZORNĚNÍ:

Autor bakalářské práce nesmí při vytváření bakalářské práce porušit autorská práva třetích osob, zejména nesmí zasahovat nedovoleným způsobem do cizích autorských práv osobnostních a musí si být plně vědom následků porušení ustanovení § 11 a následujících autorského zákona č. 121/2000 Sb., včetně možných trestněprávních důsledků vyplývajících z ustanovení části druhé, hlavy VI. díl 4 Trestního zákoníku č.40/2009 Sb.

Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií, Vysoké učení technické v Brně / Technická 3058/10 / 616 00 / Brno

Bibliografická citace práce:

HÁJKOVÁ, Barbora. *Použité jaderné palivo – inventář, ionizující záření a zbytkový výkon* [online]. Brno, 2020. Dostupné z: https://www.vutbr.cz/studenti/zav-prace/detail/127253. Bakalářská práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií, Ústav elektroenergetiky. Vedoucí práce Karel Katovský.

Poděkování:

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu bakalářské práce Ing. Karlu Katovskému, Ph.D. za cenné profesionální rady a připomínky. Dále bych mu ráda poděkovala za to, že stal mým průvodcem programem UwB₁, měl se mnou trpělivost a byl vstřícný zodpovědět všechny mé dotazy. Děkuji Ing. Peteru Mičianovi za poskytnutí svých zkušeností s programem UwB₁.

"Prohlašuji, že svou bakalářskou práci na téma Použité jaderné palivo – inventář, ionizující záření a zbytkový výkon jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou všechny citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce.

Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že v souvislosti s vytvořením této bakalářské práce jsem neporušila autorská práva třetích osob, zejména jsem nezasáhla nedovoleným způsobem do cizích autorských práv osobnostních a jsem si plně vědoma následků porušení ustanovení § 11 a následujících autorského zákona č. 121/2000 Sb., včetně možných trestněprávních důsledků vyplývajících z ustanovení části druhé, hlavy VI. díl 4 Trestního zákoníku č. 40/2009 Sb."

V Brně dne: 10. 6. 2020

.....

ABSTRAKT

V bakalářské práci na téma Použité jaderné palivo – inventář, ionizující záření a zbytkový výkon se seznamujeme především s jadernou fyzikou, druhy ionizujícího záření a poločasem rozpadu jednotlivých izotopů, které obsahuje jaderné palivo. Dále pomocí kódu UwB₁ simulujeme vyhořívání jaderného paliva používaného v jaderné Elektrárně Dukovany od vložení paliva do reaktoru až po uložení do hlubinného úložiště v roce 2065.

KLÍČOVÁ SLOVA: uran; poločas rozpadu; palivový cyklus; jaderná fyzika; jaderná Elektrárna Dukovany; Kód UwB₁; vyhořelé jaderné palivo; efektivní multiplikační koeficient

ABSTRACT

This bachelor's thesis deals with ionizing radiation, residual heat generation, and inventory of spent nuclear fuel. It introduces types of ionizing radiation and half-life of isotopes, which are contained in the nuclear fuel. Furthermore, using code UwB_1 , a simulation of the burning of nuclear fuel used at the Dukovany Nuclear Power Plant from the introduction of fuel into the reactor to its storage in deep repositories in 2065, is carried out.

KEY WORDS: uranium; half-life; fuel cycle; nuclear physics; Dukovany Nuclear Power Plant; Code UwB₁; spent nuclear fuel; effective multiplier coefficient

OBSAH

SEZNAM OBRÁZKŮ	7
SEZNAM TABULEK	9
SEZNAM SYMBOLŮ A ZKRATEK	10
1 ÚVOD	11
2 PŘEDPOKLÁDANÉ MNOŽSTVÍ VYHOŘELÉHO JADERNÉHO PALIVA	12
3 CESTA URANOVÉHO PALIVA	14
3.1 Vyhořívání paliva v reaktoru	15
3.2 Rozpadové řetězce	16
4 ZÁKLADY JADERNÉ FYZIKY	20
4.1 RADIOAKTIVNÍ PŘEMĚNY	
4.2 JEDNOTKY	
5 ŠTĚPENÍ JADER ²³⁵ U	24
6 DUKOVANY VVER 440 - PALIVO	26
6.1 EFEKTIVNÍ MULTIPLIKAČNÍ KOEFICIENT – KEF	
7 PROGRAM U _w B ₁	
7.1 VÝPOČET PARAMETRŮ PRO VSTUP UWB1	
7.2 VSTUP UWB ₁	
7.3 VÝSTUP UWB1	
7.4 Výsledky simulace	
7.4.1 EFEKTIVNÍ MULTIPLIKAČNÍ KOEFICIENT V PRŮBĚHU VYHOŘÍVÁNÍ	
7.4.2 POROVNÁNÍ PODLE DĚLKY PALIVOVEHO CYKLU	43 46
o z (věp	
δ ΔΑΥΕΚ	
POUŽITÁ LITERATURA	54
PŘÍLOHY	57

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 3-1 Uzavřený palivový cyklus	14
<i>Obr. 3-2 Standardní reakce paliva UO</i> ₂	15
Obr. 3-3 Proces vyhořívání jaderného paliva a vznik nových prvků	17
Obr. 3-4 Rozpadový řetězec ²³⁵ U	18
Obr. 3-5 Rozpadový řetězec ²³⁸ U	19
Obr. 5-1 Výtěžek štěpného produktu v závislosti na nukleonovém čísle	25
Obr. 5-2 Periodická soustava prvků	25
Obr. 6-1 Typy palivových vsázek podle délky cyklu	26
Obr. 6-2 Struktura palivového souboru v řezu (3,82 %)	27
Obr. 6-3 Struktura palivového souboru v řezu (Gd-1)	28
Obr. 6-4 Struktura palivového souboru v řezu (Gd-2)	28
Obr. 6-5 Struktura palivového souboru v řezu (Gd-2+)	29
Obr. 6-6 Struktura palivového souboru v řezu (Gd-2M)	29
Obr. 6-7 Struktura palivového souboru v řezu (Gd-2M+)	
Obr. 6-8 Struktura palivového souboru v řezu (Gd-2X)	30
Obr. 6-9 Model vyhořívání paliva s a bez vyhořívajícího absorbátoru	32
Obr. 7-1 Ukázka rozložení obsahu jedné sloučeniny na jednotlivé nuklidy (palivo)	34
<i>Obr.</i> 7-2 k_{ef} pro palivo se středním obohacením 3,82 %, 3 roky v reaktoru	39
Obr. 7-3 k _{ef} pro palivo 3,82 %, 3 roky v reaktoru a 64 let uskladněné ve skladu VJP	39
Obr. 7-4 k _{ef} pro palivo Gd-1, 4 roky v reaktoru a 57 let uskladněné ve skladu VJP	40
Obr. 7-5 k _{ef} pro palivo Gd-2, 4 roky v reaktoru a 55 let uskladněné ve skladu VJP	40
Obr. 7-6 k _{ef} pro palivo Gd-2+, 4 roky v reaktoru a 53 let uskladněné ve skladu VJP	41
Obr. 7-7 k _{ef} pro palivo Gd-2M, 5 let v reaktoru a 49 let uskladněné ve skladu VJP	41
<i>Obr. 7-8</i> k_{ef} pro palivo Gd-2M+, 5 let v reaktoru a 44 let uskladněné ve skladu VJP	42
<i>Obr. 7-9 k_{ef} pro palivo Gd-2X, 5 let v reaktoru a 38 let uskladněné ve skladu VJP</i>	42
Obr. 7-10 Průběh jaderné hustoty vybraných nuklidů, tříletý palivový cyklus	43
Obr. 7-11 Průběh jaderné hustoty vybraných nuklidů, čtyřletý palivový cyklus	44
Obr. 7-12 Průběh jaderné hustoty vybraných nuklidů, pětiletý palivový cyklus	45
Obr. 7-13 Časový průběh jaderné hustoty ²³⁸ U	46
Obr. 7-14 Časový průběh jaderné hustoty ²³⁵ U	47
Obr. 7-15 Časový průběh jaderné hustoty ¹²⁹ I	47
Obr. 7-16 Časový průběh jaderné hustoty ⁹⁰ Sr	48

Obr. 7-18 Časový průběh jaderné hustoty 237Np	Obr. 7-17 Časový průběh jaderné hustoty ¹³⁷ Cs	48
Obr. 7-19 Časový průběh jaderné hustoty 239 Pu49Obr. 7-20 Časový průběh jaderné hustoty 242 Pu50Obr. 7-21 Časový průběh jaderné hustoty 249 Cf50Obr. 7-22 Časový průběh jaderné hustoty 241 Am51Obr. 7-23 Časový průběh jaderné hustoty 241 Pu51Obr. 7-24 Časový průběh jaderné hustoty 238 Pu52	Obr. 7-18 Časový průběh jaderné hustoty ²³⁷ Np	49
Obr. 7-20 Časový průběh jaderné hustoty ²⁴² Pu	Obr. 7-19 Časový průběh jaderné hustoty ²³⁹ Pu	49
Obr. 7-21 Časový průběh jaderné hustoty ²⁴⁹ Cf	Obr. 7-20 Časový průběh jaderné hustoty ²⁴² Pu	50
Obr. 7-22 Časový průběh jaderné hustoty ²⁴¹ Am51 Obr. 7-23 Časový průběh jaderné hustoty ²⁴¹ Pu51 Obr. 7-24 Časový průběh jaderné hustoty ²³⁸ Pu	Obr. 7-21 Časový průběh jaderné hustoty ²⁴⁹ Cf	50
Obr. 7-23 Časový průběh jaderné hustoty ²⁴¹ Pu51 Obr. 7-24 Časový průběh jaderné hustoty ²³⁸ Pu52	Obr. 7-22 Časový průběh jaderné hustoty ²⁴¹ Am	51
<i>Obr. 7-24 Časový průběh jaderné hustoty ²³⁸Pu</i>	Obr. 7-23 Časový průběh jaderné hustoty ²⁴¹ Pu	51
	Obr. 7-24 Časový průběh jaderné hustoty ²³⁸ Pu	52

SEZNAM TABULEK

Tab. 2-1 Množství radioaktivního odpadu z typických provozů pro stádia palivového o	yklu13
Tab. 4-1 Vlastnosti nejdůležitějších radioaktivních nuklidů	21
Tab. 5-1 Výtěžek štěpných produktů	24
Tab. 6-1 Složení jednotlivých typů palivových souborů v g/palivový soubor	31
Tab. 6-2 Vlastnosti jednotlivých typů palivových souborů	31
Tab. 7-1 Procentuální zastoupení jednotlivých izotopů z prvku	
Tab. 7-2 Relativní atomové hmotnosti jednotlivých izotopů	34
Tab. 7-3 Jaderné hustoty, výkon a poloměry zadávané do programu UwB_1	36
Tab. 7-4 Nuklidy vybrané k porovnání	

SEZNAM SYMBOLŮ A ZKRATEK

CVŘ	Centrum výzkumu Řež
ČEZ, a.s.	Společnost provozující české jaderné elektrárny (dříve České energetické závody)
ČR	Česká republika
ČVUT	České vysoké učení technické
EDU	jaderná Elektrárna Dukovany
FJFI	Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská
JE	Jaderná elektrárna
LR-0	Lehkovodní reaktor mulového výkonu provozovaný v CVŘ
LVR-15	Lehkovodní reaktor provozovaný v CVŘ
MOX	Mixed oxid fuel – Smíšené palivo
RAO	Radioaktivní odpad
ÚJV, a.s.	Společnost zabývající se výzkumem a vývojem (dříve Ústav jaderného výzkumu)
VJP	Vyhořelé jaderné palivo
VR-1	Výukový reaktor provozovaný na FJFI
VVER	Vodou chlazený a moderovaný energetický reaktor

1 Úvod

Loňský rok v letních měsících došlo k výběru devíti možných hlubinných úložišť radioaktivního odpadu. Což znamená, že téma radioaktivní odpady je zcela aktuální pro bezpečnost a ochranu životního prostředí. Vzhledem k postupnému prodlužování životnosti jaderných reaktorů, vzniká mnohem více radioaktivního odpadu, než bylo původně plánováno. Vypočítané obsahy úložišť tak nebudou dostačující.

Ačkoliv se vyhořelé jaderné palivo nazývá "vyhořelé", jsou z něj využity pouze 4 %. Po odstavení reaktoru dochází v aktivní zóně stále k rozpadům. U tlakovodních reaktorů se tvoří minutu po odstavení více než 1 % tepelné energie tvořené za chodu. Tuto energii je stále potřeba odvádět, aby nedocházelo k varu chladiva a přehřátí palivových elementů. Po vyvezení paliva z reaktoru jej necháme několik let ve vodě, čímž se chlazením zbavíme vznikajícího tepla. Po uložení paliva do úložiště VJP však v palivu stále probíhají reakce, takzvaný "zbytkový výkon" paliva, který postupem času ztrácí na velikosti, podle poločasů a typů rozpadu jednotlivých látek, které palivo obsahuje.

Bakalářská práce je zaměřena na tento "zbytkový výkon" paliva a na ionizující záření, které je jeho nedílnou součástí. Podrobně popisuje změny palivových vsázek na Jaderné elektrárně Dukovany a následně pomocí programu UwB₁ simuluje průběh vyhořívání paliva od vložení paliva do reaktoru až po plánované uložení do hlubinného úložiště. K uložení do hlubinného úložiště by mělo dojít v roce 2065, do té doby bude VJP uskladněné ve skladu VJP.

Vyhořelé jaderné palivo (VJP) se nachází na konci jaderného palivového cyklu. Nejedná se pouze o reaktory určené pro výrobu energie, ale také o veškeré výzkumné reaktory kromě těch, které mají příliš malý výkon. Každá země využívající jadernou energii z jaderných reaktorů s ním zachází podle svého. Problém začíná hned po vyvezení VJP z aktivní zóny reaktoru. Končí až uložením nebo přepracováním, podle přístupu jednotlivých zemí. Výběr technologie konečného nakládání s VJP je velmi komplikovaný a záleží především na dopadu na životní prostředí, na fyzikálních a chemických vlastnostech, dostupnosti skladování, ale také na tom, co je v zemi povoleno z hlediska politického a ekonomického. [1]

Jaderná zařízení v ČR k říjnu roku 2014 [2], doplňující informace [1]

Jediný provozovatel jaderně-energetických reaktorů je společnost ČEZ, a.s., patří jím jaderná Elektrárna Dukovany a jaderná Elektrárna Temelín. Obě elektrárny jsou postaveny podle ruských projektů s typem reaktorů VVER, což jsou vodou chlazené a moderované Energetické Reaktory. Dále se v ČR nachází výzkumné a školní reaktory.

- JE Dukovany: 4 reaktory typu VVER 440/213, celkový nominální elektrický výkon 2040 MW, výstavba zahájena v roce 1979, roku 1985 uvedení do provozu 1. bloku, po aplikování projektových rezerv zvýšení elektrického výkonu každého bloku na 510 MW.
- JE Temelín: 2 reaktory typu VVER 1000/320, celkový nominální elektrický výkon 2110 MW, výstavba zahájena v roce 1987, roku 2000 uvedení do provozu 1. bloku.
- V areálu jaderné elektrárny Dukovany: Mezisklad vyhořelého paliva a Sklad vyhořelého paliva.
- V areálu jaderné elektrárny Temelín: Sklad čerstvého jaderného paliva, Sklad vyhořelého jaderného paliva.
- Výzkumný reaktor LVR-15, do výkonu 10 MW tepelných bez produkce elektrického výkonu, provozován od roku 1957, užíván pro výrobu radioizotopů a značených látek, ozařovací experimenty, hodnocení chemických režimů parovodních cyklů, pro neutronovou záchytovou a radiační terapii, vybaven doplňujícími experimentálními zařízeními.
- Výzkumný reaktor LR-0, nulový výkon, využíván pro měření neutronově fyzikálních charakteristik energetických reaktorů.
- Školní reaktor VR-1, nulový výkon, slouží pro výuku studentů na FJFI ČVUT a dalších 9 fakultách, pro přípravu pracovníků ČEZ a.s.
- V areálu ÚJV Řež, a. s.: Sklad vysoce aktivního odpadu.
- V bývalém dole Richard u Litoměřic: Ukládání radioaktivních odpadů institucionálního původu ze zdravotnictví, průmyslu, zemědělství, výzkumu.
- Úložiště Bratrství v Jáchymově: Ukládání odpadů obsahujících pouze přirozené radionuklidy.

Jak je patrné z *Tab. 2-1*, palivový cyklus můžeme rozčlenit na tři stádia. Prvním stádiem je výroba paliva, druhým stádiem je provoz jaderného reaktoru a třetí stádium představuje dění po vytažení paliva z reaktoru. Jelikož mluvíme o radioaktivních odpadech z těchto stádií, můžeme

zadní část palivového cyklu rozdělit do dvou skupin. Použité jaderné palivo může být buď uloženo do trvalého úložiště, nebo může být alespoň část z něj přepracována. Největší množství radioaktivního odpadu však zpracováváme po odstavení a plném vyřazení reaktoru z provozu.

U přední části palivového cyklu a u provozu jaderného reaktoru se uvádí množství odpadu v jednotkách objemu vztaženého na jednotkovou produkci elektřiny v jaderných elektrárnách. Tuto jednotku je možné použít i u přepracovaného paliva. U etapy vyřazení jaderného reaktoru z provozu už používáme pouze jednotku objemu.

Druh odpadu	Skupenství odpadu	Množství odpadu									
Pì	Přední část palivového cyklu										
Konverze na hexafluorid	kapalný, pevný	30-70 m ³ /GWrok									
Obohacení	kapalný, pevný, plynný	15-40 m ³ /GWrok									
Výroba dioxidu uranu	kapalný, pevný	60-80 m ³ /GWrok									
Výroba směsného paliva	kapalný	5-10 m ³ /GWrok									
Jaderný reaktor za provozu											
Koncentráty	kapalný	40-80 m ³ /GWrok									
Kaly	pevný (mokrý)	5-20 m ³ /GWrok									
Ionexy	pevný (mokrý)	6-10 m ³ /GWrok									
Dekontaminační roztoky	kapalný	2-10 m ³ /GWrok									
Pevné odpady	pevný	100-300 m ³ /GWrok									
Zadní čás	t palivového cyklu – Přepr	acování									
Obaly palivových proutků	pevný	12-20 m ³ /GWrok									
Tritiové výpusti	kapalný	50-70 m ³ /GWrok									
Vysoce aktivní odpady	kapalný	20-30 m ³ /GWrok									
Středně aktivní odpady	kapalný	15-30 m ³ /GWrok									
Nízkoaktivní odpady	kapalný, pevný	50-100 m ³ /GWrok									
Zadní čás	t palivového cyklu – přímé	uložení									
Palivové články	pevný	30 tun/GWrok									
Zadní část palivového cyklu – Vyřazování z provozu celého zařízení											
Výroba paliva	pevný	5-10 m ³									
Jaderný reaktor	pevný	300-500 m ³									
Přepracování paliva	pevný	5-20 m ³									

Tab. 2-1 Množství radioaktivního odpadu z typických provozů pro stádia palivového cyklu [10]

3 CESTA URANOVÉHO PALIVA

Nejprve je zapotřebí palivo vytěžit. Je několik způsobů těžby uranu. Prvním způsobem je povrchový lom, druhým způsobem jsou hlubinné doly a třetím způsobem je chemické loužení.

Jak je vidět na *Obr. 3-1* vytěžíme U₃O₈ ve formě žlutého prášku (koláče), následuje sublimací převod na plyn UF₆. Přírodní uran obsahuje pouze 0,7 % izotopu ²³⁵U. Po obohacení UF₆ dostaneme 3-5 % ²³⁵U ve formě nažloutlého plynu. Poté následuje převod na černý prášek UO₂. Ve výrobně paliva se směs lisuje do peletek a ty se uloží do hermeticky uzavřených palivových proutků. Proutky se vloží do palivových kazet a do reaktoru. Použité jaderné palivo vyjmeme z reaktoru a přemístíme do bazénu vyhořelého jaderného paliva, kde zůstane několik let. Po několika letech se VJP ukládá do skladu VJP nebo může být palivo přepracováno a vráceno zpět ke konverzi U-koncentrátu. (U odpadu z přepracovaného uranu dojde k vitrifikaci a uložení RAO do úložiště.) [4]

Obr. 3-1 Uzavřený palivový cyklus [4]

Standardní průběh reakcí paliva UO₂ vidíme na *Obr. 3-2.* Počáteční vsázka do reaktoru UO₂ se skládá ze 4 % ²³⁵U a 96 % ²³⁸U. V reaktoru se spotřebují 3 % ²³⁵U zbylé 1 % jde k recyklaci přepracováním. Dále se také v reaktoru "spálí" 3 % ²³⁸U, ze kterých se stane plutonium. Z plutonia se pak 1 % využije na směsné palivo MOX a zbylá 2 % jsou produktem štěpení. [6]

Reaction in Standard UO, Fuel

Basis: 45,000 MWd/t burn-up, ignores minor actinides

Obr. 3-2 Standardní reakce paliva UO₂ [6]

Mixed Oxide fuel (MOX) neboli směsné palivo je součástí téměř 5 % dnes používaného jaderného paliva. Palivo MOX se vyrábí z plutonia získaného z použitého paliva v reaktoru smíchané s ochuzeným uranem, čímž se nahradí čerstvé palivo UO₂ a uzavře se tak palivový cyklus, *Obr. 3-1.* [6]

V každém jaderném reaktoru je jak štěpení izotopů, jako je ²³⁵U, tak tvorba nových izotopů v důsledku zachycení neutronů primárně pomocí ²³⁸U. Většina hmoty v reaktoru je ²³⁸U, který se může přeměnit na plutonium ²³⁹Pu a postupně pak vzniká také ²⁴⁰Pu, ²⁴¹Pu a ²⁴²Pu. Z nichž jsou štěpné jako ²³⁵U pouze ²³⁹Pu a ²⁴¹Pu. Podobně z ²³⁵U vzniká ²³⁶Pu a ²³⁸Pu, jde však o velmi malé množství. Přibližně polovina ²³⁹Pu se "spálí" v reaktoru, což poskytuje asi jednu třetinu celkové energie. Čím vyšší je vyhoření, tím méně štěpného plutonia zůstává v použitém palivu. V použitém palivu je asi 1 % plutonia, ze kterého jsou dvě třetiny štěpné (cca 50 % ²³⁹Pu a 15 % ²⁴¹Pu). [6]

3.1 Vyhořívání paliva v reaktoru

Jadernou energii získáváme reakcemi, při nichž vznikají středně těžká jádra buď štěpením velmi těžkých jader nebo syntézou velmi lehkých jader. Jaderná energie lze také definovat jako část vazební energie uvolněná při jaderných interakcích na úkor hmotnostního úbytku. [5]

Pro příklad vezmeme tlakovodní reaktor VVER-440. V tomto reaktoru každý palivový proutek obsahuje cca 1,06 kg UO₂ tj. 0,93 kg uranu. Celkově je tedy v reaktoru 42 tun uranu. Počáteční obohacení paliva uranem ²³⁵U je 3-5 %. Proutek obsahuje palivové tablety. V každé palivové tabletě je uprostřed otvor, který snižuje tepelné namáhání paliva. UO₂ má malou tepelnou vodivost, proto provozujeme palivové tyče při teplotě vyšší než 1000 °C. S rostoucím vyhořením roste vnitřní tlak proutku na 8 MPa až 15 MPa. To vede k tomu, že se počáteční komplex tablet 2,42 m dlouhý prodlouží na 2,48 m. [5]

Při provozu jaderného reaktoru dochází ke změnám izotopického složení paliva. Pokud dojde k záchytu neutronu izotopem ²³⁵U, pak se buď jádro rozštěpí nebo dojde k radiačnímu záchytu bez štěpení, při kterém vznikne ²³⁶U. Pravděpodobnost vzniku ²³⁶U je však malá asi 6:1. Záchytem neutronu izotopem ²³⁸U dochází ke vzniku ²³⁹Pu. Izotop ²³⁹Pu se také účastní štěpení jako ²³⁵U. Část ²³⁹Pu dokáže radiačním záchytem zachytit neutron bez štěpení a přeměnit se tak na ²⁴⁰Pu. Pokud ²⁴⁰Pu zachytí neutron bez štěpení, přemění se na ²⁴¹Pu, které je oproti ²⁴⁰Pu štěpitelné tepelnými neutrony. Z izotopu ²⁴¹Pu pak dále vzniká neštěpitelné plutonium ²⁴²Pu. V aktivní zóně reaktoru tedy postupem času vznikají čtyři izotopy plutonia: ²³⁹Pu, ²⁴⁰Pu, ²⁴¹Pu a ²⁴²Pu. Izotopy uranu ²³⁶U a plutonia ²⁴²Pu mají velmi malou pravděpodobnost ke vzniku dalších izotopů, kvůli svému malému účinnému průřezu. Radioaktivní jsou všechny ostatní izotopy: ²³⁵U, ²³⁸U, ²³⁹Pu, ²⁴⁰Pu [5]

3.2 Rozpadové řetězce

Jak znázorňuje diagram na *Obr. 3-3*, skutečný proces vyhořívání je mnohem složitější. Při vyhořívání jaderného paliva vzniká spousta nových prvků. V diagramu jsou pouze ty nejdůležitější. V každém případě se však jedná o princip tří způsobů dělení. Každý izotop, ať už počáteční nebo časem vzniklý, se může buď radioaktivně přeměnit, nebo absorbovat neutron, což vede buď k rozštěpení jádra nebo k jeho zachycení izotopem. Způsob, kterým se cyklus vyvíjí, je dán poločasem rozpadu daných izotopů a účinným průřezem pro záchyt a štěpení.

Kompletní rozpadový řetězec ²³⁵U vytvořený pomocí Wolfram research, převzatý z [26] je na *Obr. 3-4* a ²³⁸U na *Obr. 3-5*.

Obr. 3-3 Proces vyhořívání jaderného paliva a vznik nových prvků [8]

Obr. 3-4 Rozpadový řetězec²³⁵U, převzato [26]

Obr. 3-5 Rozpadový řetězec ²³⁸U, převzato [26]

4 ZÁKLADY JADERNÉ FYZIKY

Vycházíme ze základních pojmů a zjednodušených obecně známých vztahů. Dále ze zdroje [3] doplněné o informace z [5]. U fyzikálních veličin či jednotek, které vychází z jiného zdroje, je zdroj přímo uveden.

Atom – nejmenší částice chemického prvku, má kladně nabité jádro a záporně nabitý obal

Atomové jádro – centrální část atomu, průměr jádra je řádově 10^{-15} až 10^{-14} m, jádro je složeno z protonů a neutronů (výjimkou je vodík H₂)

Neutron – bez elektrického náboje, neutrální částice

Proton – kladný jednotkový elementární elektrický náboj, $e = 1,60219 \cdot 10^{-19} \text{ C}, p^+$

Elektron – obal kolem atomového jádra, záporný elektrický náboj, e

Nukleony – společný název pro protony a neutrony

Hmotnostní číslo A (nukleonové) – součet protonů a neutronů v atomovém jádře, určuje fyzikální vlastnosti prvku

Atomové číslo Z (protonové) – počet protonů v atomovém jádře, určuje chemické vlastnosti prvků a pořadí v periodické tabulce

Neutronové číslo N – počet neutronů v jádře

Příklad zápisu: $^{A}_{Z}X$ pro izotop uranu 235 pak $^{235}_{92}U$

Atomová jednotka hmotnosti - 1 u = 1,6605655 \cdot 10⁻²⁷ kg

Klidové hmotnosti a relativní atomové hmotnosti základních částic:

Proton 1,67265 · 10 ⁻²⁷ kg	\rightarrow	1,007277 u
Neutron 1,67495 · 10 ⁻²⁷ kg	\rightarrow	1,008665 u
Elektron 9,10953 · 10 ⁻³¹ kg	\rightarrow	0,000548 u

Izotopy – prvky, které mají stejná atomová čísla Z, ale odlišná hmotnostní čísla A a shodné chemické, ale odlišné fyzikální vlastnosti

Klíčový prvek jaderné energetiky je uran, který se v přírodě vyskytuje ve složení ze tří izotopů: 238 U (99,282 %), 235 U (0,712 %) a 234 U (0,006 %)

Poločas rozpadu – $T_{1/2}$ je střední doba, za kterou se z počátečního počtu atomů radionuklidu samovolně přemění právě polovina

Jestliže je radioaktivita statický děj, lze jí vyjádřit diferenciální rovnicí:

$$\frac{dn}{dt} = -\lambda \cdot n(s^{-1}) \tag{4.1}$$

Kde n je počet původních atomů daného radionuklidu v čase t (s) a λ je rozpadová (přeměnová) konstanta (s⁻¹). Řešením této rovnice dostaneme rovnici zákona radioaktivního rozpadu:

$$n_{(t)} = n_{(0)} \cdot e^{-\lambda t}$$
(4.2)

Ze zákona radioaktivního rozpadu pak vyplývá rovnice pro poločas rozpadu:

$$0.5 \cdot n_{(0)} = n_{(0)} \cdot e^{-\lambda \cdot T_{1/2}} \to 2 = e^{\lambda \cdot T_{1/2}} \to T_{1/2} = ln\frac{2}{\lambda}$$
(4.3)

Poločasy rozpadu radioaktivních nuklidů jsou různé. U některých se jedná o nepatrné zlomky sekundy, u jiných až o miliardy let. Dlouhodobě existujícími radioaktivními nuklidy jsou např. ²³⁸U, ²³⁵U, ²³⁵U, ²³²Th, ⁴⁰K, těmi krátkodobými jsou např. ³H nebo ¹⁴C, viz *Tab. 4-1*.

			Energie vyletujících
Radioaktivní nuklid	Přeměna	Poločas rozpadu	částic (MeV)
Tritium ³ H	β-	12,3 roku	0,018
Uhlík ¹⁴ C	β-	5570 roků	0,155
Draslík ⁴⁰ K	β-	4,5·10 ⁸ roků	1,3
Polonium ²¹⁰ Po	α	138 dní	4,9
Radon ²²² Rn	α	3,8 dne	5,5
Radium ²²⁶ Ra	α	1622 roků	4,7
Thorium ²³² Th	α	1,39·10 ¹⁰ roků	4,1
Uran ²³⁵ U	α	7,1·10 ⁸ roků	4,5
Uran ²³⁸ U	α	4,5·10 ⁹ roků	4,2

Tab. 4-1 Vlastnosti nejdůležitějších radioaktivních muklidů [5]

Aktivita radioaktivního zdroje (zářiče) – Základní veličina, která ukazuje míru radioaktivity. Jde o podíl středního počtu samovolných radioaktivních přeměn z daného energetického stavu v určitém množství radioaktivního nuklidu za krátkou dobu.

4.1 Radioaktivní přeměny

Rozpad a

Probíhá u většiny přirozených radioaktivních prvků, ale charakteristický je hlavně u těžkých prvků. Při tomto rozpadu je z jádra radioaktivního prvku uvolněno jádro helia (helion) s dvojnásobným kladným elementárním nábojem. Energie této částice je mezi 4 MeV a 9 MeV. Čím vyšší energie, tím rychlejší přeměna. Ze začátku je energie částice velmi velká, ale postupem času se sníží ionizováním prostředí a rozptylem. Při rozpadu vzniká nový prvek a mění se atomové i hmotnostní číslo. Záření je velmi malé, pohltí jej i list papíru.

Rozpad β⁻

Z jádra radioaktivního prvku je vystřelen záporný elektron. Hmotnostní číslo po rozpadu zůstává stejné, atomové číslo ale vzroste o 1, protože vznikl další proton a s ním tak nový prvek. Záření tohoto rozpadu je silnější než záření α. Svou energii snižuje především ionizací prostředí, rozptylem a brzdným zářením. Toto záření pohltí například silnější hliníkový plech.

Rozpad β⁺

Z jádra radioaktivního prvku je vystřelen kladný pozitron. Aby vznikl pozitron, je potřeba celkem vysoká energie větší než 1,02 MeV, o kterou následně poklesne energie původního jádra. Vystřelený pozitron po čase zpomalí a reaguje s elektronem. Společně pak vyzáří dvě kvanta gama záření o celkové energii 1,02 MeV. S rozpadem vznikne nový prvek a jeho atomové číslo bude o 1 menší, protože v jádru dochází k přeměně protonů na neutron.

Záření γ

Záření nastává při přeskupování nukleonů s různými energetickými hladinami vyzářením fotonu z jádra. Atomové ani hmotnostní číslo se při záření nemění. Často však záření doprovází rozpad α i β . Je to elektromagnetické záření s velmi krátkou vlnovou délkou řádově 10^{-11} až 10^{-13} m. K utlumení záření je potřeba silná vrstva například olova.

Zachycení elektronu jádrem (zachycení K)

Nastává u jader s přebytkem protonů o nižších energiích. Jádro zachytí elektron až na výjimky vždy z nejnižší sféry K. Na volné místo pak přejde elektron z nižší sféry a uvolní se energie ve formě roentgenova záření.

Neutronová emise

Vzniká v rozpadových řetězcích, když vazební energie nově vzniklého vybuzeného jádra nestačí k udržení neutronu. Hmotnostní číslo se snižuje o 1 a atomové číslo se nemění. K regulaci jaderného reaktoru je neutronová emise velmi důležitá, protože při ní vznikají zpožděné neutrony.

Radioaktivní přeměna

Atomová jádra mají schopnost samovolně se přeměňovat za současného vzniku ionizujícího záření nazývaného radioaktivita. Radioaktivní přeměna závisí pouze na vnitřním stavu jádra. Nezávisí na tom, kolik atomů se již přeměnilo a vždy se přemění stejná část ještě nepřeměněných atomů. Pro práci jaderného reaktoru má význam přeměna β.

4.2 Jednotky

Elektronvolt (eV) – je kinetická energie, kterou získá elektron při průchodu potenciálním rozdílem 1 voltu ve vakuu (1 $eV = 1,60217733 \cdot 10^{-19} J$)

Watt-den na tunu uranu (Wd/tU) – v této jednotce se uvádí vyhoření jaderného paliva, udává energii získanou z paliva [1]

Barn (b) – v této jednotce je udáván účinný průřez [9]

Sievert (Sv) - jednotka pro dávkový ekvivalent (H) záření, udává absorbovanou dávku, respektive označuje energii jednoho joulu pohlcenou v jednom kilogramu látky násobenou činitelem Q zahrnujícím druh a energii záření,

$$H = D \cdot Q \tag{4.4}$$

kde Q je jakostní činitel a nabývá hodnot:

- Pro fotony gama a elektrony Q = 1
- Pro neutrony a protony Q = 10
- Pro částice alfa Q = 20

a D charakterizuje množství energie, která se ukládá v látce, která byla vystavena působení ionizujícího záření. [10]

Becquerel (Bq) – je jednotkou radioaktivity, při níž dojde k jedné přeměně radionuklidu za jednu sekundu, jedná se o převrácenou hodnotu sekundy [10]

5 ŠTĚPENÍ JADER²³⁵U

Jaderná reakce štěpením jader ²³⁵U převzato z [5]:

$${}^{1}_{0}n + {}^{235}_{92}U \to ({}^{236}_{92}U)^{*}$$
(5.1)

$$\binom{236}{92}U^* \to {}^{A1}_{Z1}F + {}^{A2}_{Z2}F + 2,5 \,{}^{1}_{0}n \tag{5.2}$$

Hvězdička značí jaderný excitovaný stav. Za každý spotřebovaný neutron $\frac{1}{0}n$ při štěpné reakci vznikne průměrně 2,5 nového neutronu. ${}^{A1}_{Z1}F$ a ${}^{A2}_{Z2}F$ jsou takzvané odštěpky, které vznikají při štěpení a jsou to atomy různých nuklidů z periodické tabulky. Jedno z jader je nejčastěji ze skupiny lehkých produktů označené na Obr. 5-2 modře a druhé ze skupiny těžkých produktů označené červeně. Minoritní aktinoidy, které jsou označené zeleně, vznikají záchytem na ²³⁸U. Skutečná uvolněná energie má víc jak 40 možných způsobů uvolnění, přesně tolik možností kolika způsoby se může jádro rozštěpit. Průměrná hodnota uvolněné energie každého rozštěpeného jádra ²³⁵U je 198 MeV. [5] Nejčastějšími produkty štěpení ${}^{A1}_{Z1}F$ a ${}^{A2}_{Z2}F$ jsou ¹³⁷Cs, ⁹³Zr, ⁹⁹Tc, ⁹⁰Sr, ¹³¹I, ¹³⁷Xe. Křivka procentuálního výskytu štěpných produktů v závislosti na nukleonovém čísle A má charakteristiku dvouvrcholového tvaru, viz Obr. 5-1. Nejpravděpodobnější případy štěpení jsou kombinací $A_{21}^{A1}F$ s nukleonovým číslem 80-110 a $A_{22}^{A2}F$ s nukleonovým číslem 125-155. Vzhledem k tomu, že jádra, která vznikají štěpením, jsou menší než původní těžké jádro, je poměr počtu neutronů a protonů menší než v původním jádře. Vzniká tedy přebytek neutronů, a proto je většina štěpných produktů radioaktivní. Dále se rozpadají na 2-3 další dceřiné izotopy. Radionuklidy s krátkým poločasem přeměny se rychle rozpadají a po několika dnech dominuje ¹³¹I, následně například ¹³⁷Cs a ⁹⁰Sr. Dlouhodobé radionuklidy například ⁹⁹Tc, ⁹³Zr a ¹³⁵Cs tvoří obtížnou a nebezpečnou složku vyhořelého jaderného paliva, které proto dlouhodobě skladujeme. [24]

Další zajímavostí je, že 54,4478 % vznikajících jader, která mají poločas přeměny kratší než jeden rok, nejsou radioaktivní. Zbylých 45,5522 % jsou radioaktivní a můžeme je dále rozdělit procentuálně podle poločasu přeměny, viz *Tab. 5-1*. [26]

T _{1/2} (roky)	Výtěžek (%)
1-5	2,7252
10-100	12,5340
200 000-300 000	6,1251
1 500 000 - 16 000 000	13,4494

Tab. 5-1 Výtěžek štěpných produktů [26]

Obr. 5-1 Výtěžek štěpného produktu v závislosti na nukleonovém čísle [25], upraveno

	R ₂ O	RO											R_2O_3	RO ₂	R ₂ O ₅	RO ₃	R207	
	RH	RH ₂											RH ₃	RH ₄	RH ₃	H ₂ R	HR	
	1																	18
	I. A		_								-	•						VIII. A
1	1,0079			ori	odi	rká	SO	licí	av	a n	rvk	CŬ I					1	4,00
-	ъH	2			Jul	LNO	1 30	us		a p		Lu	13	14	15	16	17	ъНе
1	2.20	IL A								_			III. A	IV. A	V.A	VI. A	VILA	
	Vodik																	Helium
	6,94	9,01			l								10,81	12,01	14,01	15,00	19,00	20,18
2	3	₄Be		alkalické	alkalických	přechodné	kovv	polokovy	nekovy	halogeny	vzácné		sВ	6 C	7 IN	°0°	9 🗖 9	10 INE
	0,97 Lithium	1,50 Berylium		kovy	zemin	kovy	,	,,		,	plyny		2,00 Bor	2,50 Ublik	3,10 Dusík	3,50 Kyslík	4,10 Eluor	Neon
	22,99	24,31											26,98	28,09	30,97	32,06	35,45	39,95
3	пNa	12 Mg	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13 A	14Si	15 P	16 S	17 CI	18Ar
1	1,00	1,20	III. B	IV.B	V.B	VI.B	VII.B	VIII.B	VIII.B	VIII.B	I.B	II.B	1,50	1,70	2,10	2,40	2,80	
	Sodik 39.10	Hořčík 40.08	44.95	47.88	50.94	52.00	54.94	55.85	58.93	58.69	63.55	65.38	Hlinik 69.72	Křemik 72.61	Fosfor 74.92	Sira 78.96	Chlor 79.90	Argon 83.80
	L I	Ca	Sc	ті	V	Cr	Min	Ee	Č.	NI	Cu	7n	Ga	Go	۸c	Se	Br	K r
4	19	20 Ca	21 3 C	22	23 V	24	25	26	2700	28	29 UU	30	31 Ua	3200	33	3430	35 DI	36 🔨
	0,91 Draslík	1,00 Vápník	1,20 Skandium	1,30 Titan	1,50 Vanad	1,00 Chrom	1,60 Mangan	Żelezo	1,70 Kobalt	1,70 Niki	1,70 Měď	Zinek	Gallium	2,00 Germanium	2,20 Arsen	2,50 Selen	2,70 Brom	Krypton
	85,47	87,62	88,91	91,22	92,91	95,94	~98	101,07	102,91	106,42	107,87	112,41	114,82	118,71	121,75	127,60	126,90	131,29
5	37Rb	₃₅Sr	39 Y	40Zr	41 Nb	42 MO	43 TC	44 Ru	₄₅Rh	46 Pd	47Ag	48Cd	49 n	₅₀Sn	₅ıSb	52 Te	53	₅₄Xe
	0,89	0,99	1,10	1,20	1,20	1,30	1,40	1,40	1,40	1,30	1,40	1,50	1,50	1,70	1,80	2,00	2,20	
	132,91	137,33	rttrium	178,49	180,95	183,85	186,21	190,20	192,22	195,08	196,97	200,59	204.38	207.20	208,98	~209	~210	~222
_	"Ćs	Ba		Hf	Ta		-Re	Os	lr	Pt	Δ Π	"Hσ	TI	"Ph	"Bi	"Po	".Δt	<i>∝</i> Rn
6	0.86	0.97		120	1.30	1 30	1 50	1.50	1.50	140	140	140	140	1.50	1 70	1.80	190	00111
	Cesium	Barium		Hafnium	Tantal	Wolfram	Rhenium	Osmium	Iridium	Platina	Ziato	Rtuť	Thallium	Olovo	Bismut	Polonium	Astat	Radon
	~223	226,03		~267	~268	~269	~270	~269	~278	~281	~281	~285	~286	~289	~288	~293	~294	~294
7	87 F F	88Ka		104 KT	105 DD	106 >g	107 BN	108 HS	109 V T	110 DS	mKg	112 CN	113 IN N	114	115 IVI C	116 LV	117 S	118 Ug
	0,86 Francium	<i>0,97</i> Radium		Rutherfordiun	Dubnium	Sephoreium	Bohrium	Hassium	Meitnerium	Darmstadtium	Roentzenium	Conernicium	Nibonium	Florovium	Moscovium	Livermorium	Tannasina	Oranesson
					- Dublindin	occorgian	Connann	1103510111	- menericina in		noentgentan	copermeter		- Herottam	in occorright	circinorian	Termesine	oganesson
			_															
			138,91	140,12	140,91	144,24	~145	150,36	151,96	157,25	158,93	162,50	164,93	167,26	168,93	173,04	174,04	
6	Lantha	anoidy	57 La	58 Ce	59 Pr	60 N C	61 Pm	62SM	63 EU	64 Gd	65 D	66 D Y	67 HO	68 E r	69 I m	70 Y D	71 LU	
			1,10	1,10	1,10 Proceedum	1,10 Neodymium	1,10 Promethium	1,10	1,00	1,10 Gadolinium	1,10 Tarbium	1,10	1,10	1,10	1,10 Thulium	1,10 Vtterbium	1,10	
			227,03	232,04	231,04	238,03	237,05	{244}	~243	~247	~247	~251	~252	~257	~258	~259	~260	
7	Aktin	oidu	89Ac	₉₀ Th	91Pa	92 U	яNр	94Pu	95Am	₉₆ Cm	97 Bk	₉₈ Cf	99 ES	100 Fm	101 Md	102 NO	103 Lr	
1	AKUI	loluy	1,00	1,10	1,10	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	
			Aktinium	Thorium	Protaktinium	Uran	Neptunium	Plutonium	Americium	Curium	Berkelium	Kalifornium	Einsteinium	Fermium	Mendelevium	Nobelium	Lawrecium	

Obr. 5-2 Periodická soustava prvků [7], upraveno

6 DUKOVANY VVER 440 - PALIVO

Následující kapitoly uvádějí popis palivového souboru VVER 440 používaného v Jaderné elektrárně Dukovany. Od samého počátku je jediným dodavatelem jaderného paliva pro elektrárnu Dukovany největší východní výrobce jaderných paliv ruská společnost TVEL. Pro tuto společnost palivo konkrétně vyrábí Mašinostrojitělnyj závod ve městě Elektrostal nacházející se cca 60 km východně od Moskvy. [13]

Při provozu jaderného reaktoru se štěpením jader uvolňuje tepelná energie a vznikají štěpné produkty, které se v palivu shromažďují. Časem dochází k tak silné koncentraci, že je potřebné palivo vyměnit. U jaderné elektrárny Dukovany se začínalo s tříletým palivovým cyklem výměny paliva, následoval čtyřletý a aktuálně je palivo zaváženo v plně pětiletých cyklech. Na *Obr. 6-1* je přesné umisťování palivových vsázek. Důležitým faktorem je navyšování délky palivových cyklů, tedy zvýšení maximální doby provozu jaderného paliva v reaktoru.

Obr. 6-1 Typy palivových vsázek podle délky cyklu [16], převzato

Palivové soubory jsou uspořádány v trojúhelníkové mříži s roztečí 14,4 cm. V reaktoru je těchto souborů neboli pracovních kazet 312 a každý soubor se skládá ze 126 palivových proutků. Dalších 37 souborů je regulačních a jsou spojené s palivovým souborem. Tento soubor je zavěšen na absorpčních částech souboru. Absorpční plášť z oceli má stejný tvar jako palivové soubory. Uvnitř pláště jsou vložky z bórové oceli, které jsou ze dvou hmotnostních procent z bóru. V absorpční části je trubka, která umožňuje účinnější odvod tepla. Uprostřed palivové kazety je centrální trubka ze zirkonia. Palivový proutek reaktoru VVER 440 se středním obohacením 3,82 % je 2536 mm dlouhý a sloupek paliva v něm u proutku pracovního souboru je 2420 mm (1087 g) a u proutku z regulačního souboru je 2320 mm (1041 g). Jednotlivé proutky jsou udržovány v přesném geometrickém uspořádání a jsou upevněny ve spodní mřížce. Palivové proutky obsahují palivové tablety složené v povlakové trubce, která je z obou stran hermeticky uzavřena koncovkami. V horní části je navíc umístěna distanční pružina, která má za úkol udržet tablety

v pracovní poloze. Dále je také palivový proutek naplněn héliem s přetlakem 500 – 700 kPa. Tabletky jsou vysoké 9 – 11 mm a jejich vnější průměr je 7,5 mm. [13]

První reaktorový blok byl uveden do provozu v květnu 1985 a zbylé tři bloky byly spouštěny do července 1987 tedy 4 x 440 MW. Celkový výkon elektrárny byl 1760 MW. Mezi lety 2005 až 2012 došlo k modernizaci a výkon každého reaktoru byl zvýšen na 510 MW. Dohromady 2040 MW. [15] Dále se uvažuje do budoucna navýšení na 522 MW u každého reaktoru, což je 107 % původní kapacity. [19]

Do roku 1987 probíhalo v EDU původní tříleté schéma palivového cyklu. V prvním tříletém cyklu se čerstvé palivové soubory zavážely na okraj aktivní zóny a po jednotlivých letech se při výměnách kazety přesouvaly směrem ke středu aktivní zóny. Tento způsob se však neukázal jako příliš ekonomický, protože byla vyšší hustota neutronového toku u kraje aktivní zóny, a to má dopad na životnost reaktorové nádoby. Z hlediska radiační zátěže docházelo k její degradaci. Průměrně se v těchto letech ročně zaváželo 116 čerstvých palivových souborů, a to v prvním a druhém roce 114 a ve třetím roce 121, z nichž 36 souborů bylo s obohacením 2,4 % (včetně 12 palivových částí regulačních souborů) a 80 pracovních souborů s obohacením 3,6 %. Hned při první vsázce paliva, kdy bylo nutné simulovat přítomnost vyhoření paliva v celém provozu, se rozhodlo, že zavážené palivo bude mít různou míru obohacení ²³⁵U. Tedy byly použity neprofilované palivové soubory s obohacením 1,6 %, 2,4 % a 3,6 %. V jednotlivých souborech měly proutky stejné obohacení až do roku 1998, kdy se začaly zavážet soubory s radiálně profilovaným obohacením, ve kterých jsou kombinovány proutky s obohacením 3,3, 3,6 a 4,0 % ²³⁵U. Dále byl také zúžen centrální otvor tabletek z 1,6 mm na 1,4 mm. [11]

V roce 1987 začal přechod na čtyřletý palivový cyklus.[16] U čtyřletého palivového cyklu se nejvíce vyhořelé jaderné palivo zaváží na okraj aktivní zóny, a to vede ke snížení neutronové hustoty na okrajích o více než 40 %, což vede k menšímu zatížení stěny reaktorové nádoby a zvýšení její životnosti. Kvůli zavádění delšího cyklu bylo zapotřebí zmenšit tloušťku obálky souborů ze 2 mm na 1,5 mm, aby se zlepšila neutronová bilance v aktivní zóně. Také se vyměnily ocelové mřížky za zirkoniové. K plnému přechodu na čtyřletý palivový cyklus došlo v roce 1998. Od této doby se ročně zaváželo průměrně 87 souborů, z čehož je 5 palivových částí regulačních souborů s obohacením 3,6 %, 6 s obohacením 2,4 % a 76 profilovaných palivových souborů s obohacením 3,82 %. Od roku 1999 mají i palivové části regulačních souborů profilované obohacení 3,82 %, jak je znázorněno na Obr. 6-2. [11]

Obr. 6-2 Struktura palivového souboru v řezu (3,82 %) [11], [16], [17], upraveno

Od roku 2003 se začaly zavážet palivové soubory s vyhořívajícími absorbátory na bázi gadolinia Gd₂O₃ se středním obohacením 4,38 % ²³⁵U (viz *Obr. 6-3*). Toto palivo označujeme jako Gd-1. [16] Gadolinium umožňuje na začátku cyklu lepší vyrovnávání výkonu a zvyšuje podkritičnost skladovaných čerstvých souborů. Tyto palivové soubory umožnily zahájení pomalého přechodu na pětiletý cyklus. [14]

Obr. 6-3 Struktura palivového souboru v řezu (Gd-1) [11], [16], [17], upraveno

Jako další proběhla inovace palivových souborů, kdy se prodloužily palivové sloupce o 6 cm a zmenšila se tloušťka palivových proutků. Došlo také ke zvětšení rozteče mezi proutky na 12,3 mm z původních 12,2 mm. Průměr jednotlivých tablet paliva se zvýšil o 0,03 mm a centrální otvor se zúžil o 0,2 mm. [11] Všechny tyto inovace umožnily snížení středního obohacení na 4,25 % ²³⁵U, viz *Obr. 6-4*. Toto palivo bylo zaváženo od roku 2005 a označujeme ho jako Gd-2. Byl zachován stejný multiplikační koeficient k_{ef} jako u souborů typu Gd-1. [16] Jak již bylo řečeno, tak na počátku provozu bylo ročně zaváženo průměrně 116 palivových souborů. Při úplném pětiletém cyklu se zaváží jen 72 palivových souborů ročně. [11]

Obr. 6-4 Struktura palivového souboru v řezu (Gd-2) [11], [16], [17], upraveno

Po zavedení paliva Gd-2 bylo důležitým faktorem zachovávání délky odstávek a zároveň udržení pětiletého palivového cyklu. Z toho důvodu došlo k optimalizaci radiálního profilování obohacení Gd-2, které vidíme na *Obr. 6-5* a označujeme ho jako Gd-2+. Tento druh paliva byl zavážen od roku 2007. Struktura paliva Gd-2+ byla naprosto vyhovující, ale velmi drahá, protože obsahovala spoustu různých obohacení. [11]

Obr. 6-5 Struktura palivového souboru v řezu (Gd-2+) [11], [17], upraveno

Další změna paliva byla nutná z důvodu zvýšení výkonu na 105 % jmenovitého výkonu. Konstrukčně se toto palivo shoduje s palivem předchozím Gd-2+. Obohacení má stejné jako palivo Gd-1 a to 4,38 % (viz *Obr. 6-6*). Toto palivo označujeme jako Gd-2M a poprvé bylo zaváženo v roce 2009. [11]

Obr. 6-6 Struktura palivového souboru v řezu (Gd-2M) [11], [16], [17], upraveno

V roce 2014 došlo k další změně paliva. Tentokrát se úplně odstranil centrální otvor u peletek, tedy kromě peletek s gadoliniovým vyhořívajícím absorbátorem. Konce peletek jsou nově čočkovitého tvaru. U peletek byl také zvětšen vnější průměr o 0,2 mm z původních 7,6 mm na 7,8 mm. Toto palivo označujeme jako Gd-2M+ a má střední obohacení 4,38 % (viz *Obr. 6-7*). Také se zvětšila zrna, která peletky obsahují. Z původní velikosti 10 µm na 25 µm. Větší velikost zrn v peletkách vede k menšímu úniku štěpných produktů z nitra peletek. Všechny tyto uvedené změny způsobily navýšení ²³⁵U o 9 kg. Momentálně je tedy v aktivní zóně 47,2 tun uranu, což je o 12,3 % více než počáteční naprojektované množství. Délka cyklu zůstala pětiletá. [17]

Obr. 6-7 Struktura palivového souboru v řezu (Gd-2M+) [11], [16], [17], upraveno

Na přelomu roku 2019 a 2020 se začal zavážet do reaktorů nový typ paliva. Oproti palivu Gd-2M+ má vyšší střední obohacení 4,76 % ²³⁵U (viz *Obr. 6-8*). Navýšením středního obohacení bylo možné prodloužit kampaň z bývalých 12 měsíců na 16. Tento druh paliva, který je aktuálně zavážen, označujeme jako Gd-2X. [19]

Obr. 6-8 Struktura palivového souboru v řezu (Gd-2X) [17], upraveno

V blízké době se plánuje zvýšení výkonu na 1485 MW. Projektová životnost jaderné Elektrárny Dukovany byla 30 let. Díky projektu "Dlouhodobý provoz" se momentálně mluví o uzavření v roce 2037, ale nevylučuje se ani prodloužení životnosti až do roku 2047. [19]

V následující *Tab. 6-1* jsou vypsané prvky, které palivové soubory obsahují v hmotnostní jednotce gram na jeden palivový soubor. Hodnoty jsou pouze přibližné a slouží k přiblížení jednotlivých druhů paliva. Dle předpokladu palivové soubory obsahují největší množství ²³⁸U, zirkonia, které je součástí obalu palivových tablet a kyslíku, který se nachází v palivu i moderátoru. Zavedením vyhořívajících absorbátorů na bázi gadolinia se zvýšilo množství gadolinia v souboru z 0,18 g na 197,37 g.

	Neprofilo	vané palivové	é soubory	Profilované palivové soubory						
Typ paliva	1.60%	2.40%	3.60%	3.82%	Gd-1	Gd-2	Gd-2+	Gd-2M	Gd-2M+	Gd-2X
Používáno v letech	1985-1998		1998-2003	2003-2005	2005-2007	2007-2009	2009-2014	2014-2020	2020	
U ²³⁸	118276	117315	115872	115608	114864	120849	120935	120766	129565	129050
Zr	54979	54979	54979	50874	51351	49743	49743	49743	45108	45108
0	16164	16166	16168	16169	16170	17020	17020	17020	18229	18229
Fe	2708	2708	2708	2543	2543	2546	2546	2546	2546	2546
U ²³⁵	1923	2884	4327	4591	5264	5367	5364	5533	5935	6450
Nb	817.4	817.4	817.4	712.1	716.9	700.6	700.6	700.6	639.7	639.7
Cr	778	778	778	736	736	737	737	737	737	737
Ni	435 435 435		411	411	412	412	412	412	412	
Mn	75.2	75.2	75.2	71.7	71.7	71.8	71.8	71.8	71.8	71.8
Ca	18.03	18.03	18.03	18.03	18.03	18.95	18.95	18.95	20.33	20.33
Hf	16.74	16.74	16.74	15.48	15.63	7.81	7.81	7.81	7.81	7.81
Cu	4.81	4.81	4.81	4.81	4.81	5.05	5.05	5.05	5.42	5.42
Cl	1.8	1.8	1.8	1.8	1.8	1.89	1.89	1.89	2.03	2.03
Er	1.2	1.2	1.2	1.2	1.2	1.26	1.26	1.26	1.36	1.36
Не	0.84	0.84	0.84	0.84	0.84	0.84	0.84	0.84	0.6	0.6
Gd	0.18	0.18	0.18	0.18	0.18	197.37	197.37	197.37	197.37	197.37

Tab. 6-1 Složení jednotlivých typů palivových souborů v g/palivový soubor [17] upraveno

Následuje *Tab. 6-2* se shrnutím důležitých změn parametrů, které během provozu na EDU probíhaly, a které jsou popisovány v celé kapitole 8.

Tab. 6-2 Vlastnosti jednotlivých typů palivových souborů [17], [11] upraveno

	Neprofilov	vané palivov	vé soubory	Profilované palivové soubory						
Používaný typ paliva	1.60%	2.40%	3.60%	3.82%	Gd-1	Gd-2	Gd-2+	Gd-2M	Gd-2M+	Gd-2X
Střední obohacení U ²³⁵ (%)	1.6	2.4	3.6	3.82	4.38	4.25	4.25	4.38	4.38	4.76
Tepelný výkon (MW)	1375	1375	1375	1375	1375	1375	1444	1444	1444	1444
Instalovaný výkon (MW)	1760	1760	1760	1760	1760	1760	1760	1760/2040	2040	2040
Výška sloupce paliva (mm)	2420	2420	2420	2420	2420	2480	2480	2480	2480	2480
Krok mříže proutků (mm)	12.2	12.2	12.2	12.2	12.2	12.3	12.3	12.3	12.3	12.3
Průměr palivové tablety max. (mm)	7.6	7.6	7.6	7.57	7.57	7.6	7.6	7.6	7.8	7.8
Centrální otvor palivové tablety (mm)	1.6	1.6	1.6	1.4	1.4	1.2	1.2	1.2	0	0

6.1 Efektivní multiplikační koeficient – kef

K udržení štěpné řetězové reakce je potřeba, aby každé rozštěpené jádro poskytlo alespoň jeden neutron potřebný k rozštěpení dalšího jádra. Vznikají tak po sobě jdoucí generace neutronů o určité střední době života. Z toho vyplývá multiplikační koeficient *k*, který značí poměr počtu neutronů dvou po sobě jdoucích generací. [5]

$$k = \frac{n_k}{n_{k-1}} \tag{6.1}$$

Mohou nastat tři stavy:

k < 1 – v soustavě klesá počet neutronů (podkritický stav)

k = 1 - v soustavě se udržuje konstantní počet neutronů (kritický stav)

k > 1 - v soustavě lavinově roste počet neutronů (nadkritický stav)

K dlouhodobému regulování jaderného reaktoru se primárně používá vyhořívající absorbátor. U čerstvého paliva je nutné kompenzovat jeho vysokou reaktivitu. Čím vyšší je obohacení paliva, tím vyšší je počáteční přebytečná reaktivita. Tento přebytek částečně kompenzujeme pomocí bóru ve formě kyseliny borité H₃BO₃ v moderátoru a bórových tyčí, ale hlavním kompenzačním činitelem je vyhořívající absorbátor na bázi gadolinia Gd₂O₃. Na počátku vyhořívání se reaktivita paliva s vyhořívajícím absorbátorem zvyšuje, až dosáhne maxima a poté se začne postupně blížit ke křivce paliva bez vyhořívajícího absorbátoru. Na konci vyhořívání jsou tedy tyto dvě křivky téměř totožné, jak je vidět na *Obr. 6-9*. V časovém průběhu se totiž koncentrace tohoto absorbátoru snižuje. [18]

Obr. 6-9 Model vyhořívání paliva s a bez vyhořívajícího absorbátoru [18], upraveno

7 PROGRAM U_WB₁

Kód UwB₁ naprogramoval v rámci své dizertační práce pan Ing. Martin Lovecký, Ph.D. v roce 2016 na Západočeské univerzitě v Plzni. Je to program, který simuluje vyhořívání jaderného paliva pomocí Batemanových rovnic. Transportní rovnice je řešena Monte Carlo solverem. Ten pomocí generátoru náhodných čísel simuluje průběh jaderných reakcí, počet a transport neutronů a jejich distribuci mezi generacemi. [22]

Kód UwB_1 je napsaný v jazyce Fortran 90. Vstupním souborem je textový dokument obsahující informace o jaderném palivu v čerstvém stavu a o časovém průběhu vyhořívání včetně výkonů v jednotlivých zvolených intervalech. [20]

Výstupem je textový dokument určený k dalšímu zpracovávání v některém z "tabulkových" programů. Samotný výstupní text je nepřehledná řada čísel, ale pokud se otevře například v aplikaci Notepad, dostane strukturu a řád. Ve výstupním souboru jsou hlavními daty: efektivní koeficient násobení, hustota toku neutronů a koncentrace všech 3820 nuklidů pro každou předem určenou oblast zvlášť. To vše v časových intervalech a krocích vyhořívání. [20] Doplněné o informace z [18]

7.1 Výpočet parametrů pro vstup UwB1

Většina parametrů je jasně dána a není třeba nic dopočítávat. Jedná se pouze o jednoduché výpočty výkonu v MW/MTU nebo poloměru palivových tablet.

Zásadním parametrem, který je třeba dopočítat je jaderná hustota jednotlivých nuklidů jak v palivu, tak v případném pokrytí paliva a moderátoru.

Pokud pro příklad výpočtu jaderné hustoty vezmeme palivo bez vyhořívajícího absorbátoru na bázi gadolinia Gd₂O₃, tedy palivo, které se používalo do roku 2003, pak palivo, jeho pokrytí a moderátor v čerstvém stavu obsahují tyto nuklidy *Tab. 7-1*:

Pal	ivo
²³⁵ U	3,82%
²³⁸ U	96,18%
¹⁶ O	99,76%
¹⁷ 0	0,04%
¹⁸ 0	0,20%

	Tab.	7-1	Proce	ntuální	zastoupe	ní jedn	otlivých	izotopů z	prvku	[23]
--	------	-----	-------	---------	----------	---------	----------	-----------	-------	------

Pokryt	í paliva
⁹⁰ Zr	51.450%
⁹¹ Zr	11.220%
⁹² Zr	17.150%
⁹⁴ Zr	17.380%
⁹⁶ Zr	2.800%
⁹³ Nb	100%
¹⁷⁴ Hf	0.162%
¹⁷⁶ Hf	5.206%
¹⁷⁷ Hf	18.606%
¹⁷⁸ Hf	27.297%
¹⁷⁹ Hf	13.629%
¹⁸⁰ Hf	35.100%

Mode	erátor
¹⁶ O	100%
¹ H	100%
⁷⁹ B	50.69%
⁸¹ B	49.31%

Pro naše zjednodušené výpočty budeme uvažovat pouze modře označené nuklidy. Palivo obsahuje velmi malé množství jak ¹⁷O, tak ¹⁸O a u moderátoru je obsah bóru diskutabilní, protože na počátku chladící voda obsahuje mnohem více bóru než na konci vyhořívání. Musela by se tedy uvažovat střední hodnota počátečního obsahu bóru, nebo porovnat alespoň tři hodnoty obsahu bóru. Rozhodli jsme se počítat vyhořívání bez bóru v chladivu.

U dalších typů paliva, která již obsahují vyhořívající absorbátory na bázi gadolinia, budeme uvažovat tytéž nuklidy jako u zmiňovaného paliva bez absorbátoru, protože tyčí s vyhořívajícími absorbátory je v každém souboru pouze 6, což je pro náš výpočet a simulaci zanedbatelné. Rozhodli jsme se počítat vyhořívání pouze v proutkách bez Gd₂O₃

Vztah pro výpočet jaderné hustoty N_i je převzatý a upravený z [21] vzorec (22):

$$N_i = \frac{\rho \cdot \omega \cdot z \cdot N_A}{A_{r\omega}} \tag{7.1}$$

Dále pro výpočet jaderné hustoty potřebujeme znát relativní atomovou hmotnost jednotlivých prvků ve sloučenině *Ar* (*Tab. 7-2*), množství zastoupení nuklidů ve sloučenině (ukázka *Obr. 7-1*), hustotu celé sloučeniny $\rho_{UO2(25^\circ C)}$, Avogadrovu konstantu N_A , hmotnostní podíl ω a procentuální poměr izotopů jednotlivých prvků *z*, který je uvedený v *Tab. 7-1*.

Obr. 7-1 Ukázka rozložení obsahu jedné sloučeniny na jednotlivé nuklidy (palivo)

Tab. 7-2 Relativní atomové hmotnosti jednotlivých izotopů

Ра	livo
²³⁵ U	235, 0439
²³⁸ U	238,0508
U	238,029
¹⁶ 0	15,9949

 $N_{A} = 6,02214076 \cdot 10^{23} \text{ mol}^{-1}$ $\rho_{UO2(25^{\circ}C)} = 10,97 \text{ g/cm}^{3}$ $1 \text{ barn} = 10^{-24} \text{ cm}^{2}$ Vztah pro výpočet hmotnostního podílu prvku U v UO2:

$$\omega = \frac{ArU^{238}}{ArU^{238} + 2 \cdot ArO^{16}}$$
(7.2)

Po dosazení relativních atomových hmotností dostaneme:

$$\omega = \frac{238,029}{238,029 + 2 \cdot 15,9949} = 0,8815 \tag{7.3}$$

Dále vypočítáme jadernou hustotu ²³⁸U: Pro poměr (3,82 % ²³⁵U, 96,18 % ²³⁸U)

$$N_i = \frac{10,97 \cdot 0,8815 \cdot 0,9618 \cdot 6,022 \cdot 10^{23}}{238,0508} = 2,3528 \cdot 10^{22}$$
(7.4)

Jaderná hustota je počet jader na centimetr krychlový a do programu UwB₁ se zadává v jednotce $1/barn \cdot cm$, tudíž výslednou hodnotu *Ni* vynásobíme jedním barnem:

$$N_i = 2,3528 \cdot 10^{22} \cdot 1 \cdot 10^{-24} = 2,3528 \cdot 10^{-2} \frac{1}{barn \cdot cm}$$
(7.5)

Stejným způsobem vypočítáme jadernou hustotu i pro ostatní členy sloučeniny paliva. Jaderná hustota ²³⁵U: Pro poměr (3,82 % ²³⁵U, 96,18 % ²³⁸U)

$$N_i = \frac{10,97 \cdot 0,8815 \cdot 0,0382 \cdot 6,022 \cdot 10^{23}}{235,0439} = 9,4642 \cdot 10^{20}$$
(7.6)

$$N_i = 9,4642 \cdot 10^{20} \cdot 1 \cdot 10^{-24} = 9,4642 \cdot 10^{-4} \frac{1}{barn \cdot cm}$$
(7.7)

Jaderná hustota ¹⁶O:

$$\omega = \frac{2 \cdot 15,9949}{238,029 + 2 \cdot 15,9949} = 0,1185 \tag{7.8}$$

$$N_i = \frac{10,97 \cdot 0,1185 \cdot 0,9976 \cdot 6,022 \cdot 10^{23}}{15,9949} = 4,8825 \cdot 10^{22}$$
(7.9)

$$N_i = 4,8825 \cdot 10^{22} \cdot 1 \cdot 10^{-24} = 4,8825 \cdot 10^{-2} \frac{1}{barn \cdot cm}$$
(7.10)

Máme vypočítané všechny jaderné hustoty pro palivo se středním obohacením 3,82 %. V následující tabulce *Tab.* 7-3 jsou dopočítány stejným způsobem jaderné hustoty pro ostatní druhy paliva a další parametry zadávané do vstupního dokumentu UwB_1 . Je důležité poznamenat, že simulaci budeme provádět pouze u profilovaného paliva, tedy od roku 1998.

Druh paliva		3.82	Gd-1	Gd-2	Gd-2+	Gd-2M	Gd-2M+	Gd-2X
Střední oboha	acení (%)	3.82	4.38	4.25	4.25	4.38	4.38	4.76
Jaderná	²³⁵ U	9.4642E-04	1.0852E-03	1.0530E-03	1.0530E-03	1.0852E-03	1.0852E-03	1.1793E-03
hustota	²³⁸ U	2.3528E-02	2.3391E-02	2.3423E-02	2.3423E-02	2.3391E-02	2.3391E-02	2.3298E-02
(1/bcm)	¹⁶ 0	4.8825E-02						
Tepelný výko	n (MWt)	1375	1375	1375	1444	1444	1444	1444
Výkon (MW	/MTU)	28.896	28.896	28.896	26.919	26.919	26.919	26.919
Vzdálenost stře proutků (Vzdálenost středů dvou proutků (cm)		0.6375	0.6427	0.6427	0.6427	0.6427	0.6427
Poloměr tabl	ety (cm)	0.38	0.38	0.38	0.38	0.38	0.39	0.39
Poloměr s oba	lem (cm)	0.455	0.455	0.455	0.455	0.455	0.455	0.455

Tab. 7-3 Jaderné hustoty, výkon a poloměry zadávané do programu UwB₁

7.2 Vstup UwB₁

Jak již bylo řečeno, vstupním parametrem pro program UwB_1 je textový dokument obsahující informace potřebné k simulaci vyhořívání. V této kapitole je podrobně popsáno, jaké parametry se do jakého řádku v textovém dokumentu zapisují. Jednotlivé vstupní dokumenty naleznete v příloze (A - G).

- 1 název reaktoru
- 2 počet vláken
- 3 počet neutronů v generaci
- 4 počet vynechaných generací neutronů
- 5 celkový počet neutronových generací
- 6 počet válcových vrstev kolem paliva (včetně paliva)
- 7 soustředné poloměry válcových oblastí
- 8 krok mříže (polovina vzdálenosti dvou středů proutků)
- 9 typ mřížování (uspořádání) 1= čtvercové, 2=trojúhelníkové
- 10 počet intervalů vyhořívání
- 11 výkon, kterým bylo palivo ozařované (MW/MTU)
- 12 dny výkonu ozařování

13 – vyhořívání regionů (0=nevyhořívá, 1= vyhořívá pomocí výkonu, 2= vyhořívá pomocí změny toku)

- 14 transportní knihovna nebo knihovna vyhořívání
- 15 maximální teploty v regionech v kelvinech
- 16 cesta ke složkám s knihovnami
- 17 počet nuklidů v palivovém regionu
- 18 počet nuklidů v obalu paliva
- 19 počet nuklidů v moderátoru
- 20 jaderná hustota paliva (tolik řádků kolik je nuklidů v palivovém regionu)

21 – jaderná hustota obalu paliva (tolik řádků kolik je nuklidů v obalu paliva)

- 22 jaderná hustota moderátoru (tolik řádků kolik je nuklidů v moderátoru)
- 23 eof značí konec (dál už program nic nečte)

Jako příklad vezmeme palivo se středním obohacením 3,82 %, které bylo zaváženo ve tříletých palivových cyklech. Tudíž budeme uvažovat, že palivo bylo tři roky v reaktoru (2001-2004) a následně bylo vyjmuto a uskladněno ve skladu VJP až do plánovaného uložení do hlubinného úložiště roku 2065. V simulaci budeme pro období 2004-2065 počítat s nulovým výkonem.

Pro přehlednost v zápise jsou parametry na ukázku uvedené přesně podle jednotlivých řádků v textovém dokumentu.

Název simulace - uwb1 vver440 depletion test

```
2-
    4
3-
    10000
4-
   5
5-
   105
6-
    2
7-
   0.38 0.455
8-
   0.6375
9-
    2
10- 30
11- 2.88960E+01 2.88960E+01 2.88960E+01 ..... 0.00000E+00
12- 1.00000E+00 2.00000E+00 3.00000E+00 ..... 2.33600E+04
13-100
14-122
15- 900.0 625.0 578.0
16- "/mnt/c/UWB/testcases/uwb1libs/"
17- 3
18- 12
19- 2
20- 15
            86
                  80160 4.88250E-02
    362
          3514
                 922350 9.46420E-04
    365
          3518
                 922380 2.35280E-02
21- 117
          1039
                 400900 2.19170E-02
   118
          1041
                 400910 4.77956E-03
   119
          1042
                 400920 7.30565E-03
   121
          1044
                 400940 7.40363E-03
   123
          1046
                 400960
                        1.19276E-03
   124
          1081
                 410930 4.22623E-04
    304
          2594
                 721740 1.05594E-08
    305
          2596
                 721760 3.47139E-07
    306
          2597
                 721770
                         1.22753E-06
    307
          2600
                 721780 1.80037E-06
   308
          2603
                 721790 8.98867E-07
    309
          2606
                 721800
                         2.31514E-06
22-
     1
            1
                  10010 5.01551E-02
    15
           86
                  80160 2.50775E-02
23- eof
```

Zadávané teploty mohou být jen přibližné, protože program UwB_1 pro výpočet vybere nejbližší teplotu, pro kterou má vytvořenou knihovnu. Teploty, pro které má knihovny vytvořené, jsou

293 K, 600 K, 900 K a 1200 K. [22] V řádcích 20-22 jsou vedle sebe vždy čtyři hodnoty. První a druhá hodnota značí umístění v knihovně, třetí je identifikační kód ZAID jednotlivých izotopů a čtvrtá je jaderná hustota.

7.3 Výstup UwB1

Z výstupních dat nás bude zajímat průběh efektivního multiplikačního koeficientu v čase vyhořívání a také si pro porovnání vybereme několik izotopů, které jsou zajímavé především z hlediska vyhořelého jaderného paliva. Vybrané izotopy prvků jsou uvedené v *Tab. 7-4.* ZAID je kód izotopu složený z výpočtu: $10\ 000 \cdot Z + 10 \cdot A + m$. [22] Energie přeměny a produkty přeměny jsou z [27].

		Poločas	Způsob	Energie	Produkt
Nuklid	ZAID	přeměny	přeměny	přeměny	přeměny
¹²⁹ ₅₃ I	531290	$1,57 \cdot 10^7$ let	β-	194 keV	¹²⁹ Xe
⁹⁰ ₃₈ Sr	380900	28,79 let	β ⁻	546 keV	⁹⁰ Y
13765	551370	30.07.let	β⁻	512 keV	^{137m} Ba, ¹³⁷ Ba
5503	551570	50,07 100	γ	661,7 keV	
²³⁷ ₉₃ Np	932370	$2,144 \cdot 10^{6}$ let	α	4,9583 MeV	²³³ Pa
²³⁸ ₉₄ Pu	942380	87,7 let	α	5,593 MeV	²³⁴ U
²³⁹ ₉₄ Pu	942390	24 110 let	α	5,245 MeV	²³⁵ U
²⁴¹ ₉₄ Pu	942410	14,35 let	β ⁻	20,78 keV	²⁴¹ Am
²⁴² ₉₄ Pu	942420	$3,733 \cdot 10^5$ let	α	4,984 MeV	²³⁸ U
²⁴⁹ ₉₈ Cf	982490	351 let	α	6,296 MeV	²⁴⁵ Cm
$\frac{241}{2}Am$	952410	432.2 let	α	5,486 MeV	²³⁷ Np
95			γ	59,54 keV	
²³⁵ ₉₂ U	922350	7,038 \cdot 10 ⁸ let	α	4,678 MeV	²³¹ Th
²³⁸ ₉₂ U	922380	$4,468 \cdot 10^{9}$ let	α	4,269 MeV	²³⁴ Th

Tab. 7-4 Nuklidy vybrané k porovnání

7.4 Výsledky simulace

Bylo odsimulováno sedm jaderných paliv, která byla použita v jaderné Elektrárně Dukovany. Simulací jsme provedli osm, protože u prvního paliva 3,82 % jsme uskutečnili dvě simulace. Jednu, kde jsme uvažovali palivo pouze tři roky v reaktoru a druhou včetně pokračování s nulovým výkonem až do roku 2065, kdy pravděpodobně dojde k přesunu VJP do hlubinného úložiště. U ostatních paliv se simulovala již jen celková časová osa – od zavezení paliva do reaktoru po rok 2065.

7.4.1 Efektivní multiplikační koeficient v průběhu vyhořívání

V následující kapitole budeme porovnávat multiplikační koeficient v průběhu vyhořívání mezi jednotlivými palivy. Na *Obr.* 7-2 je průběh efektivního multiplikačního koeficientu v závislosti na vyhořívání pro palivo 3,82 %, které bylo tři roky v reaktoru. Hned pod ním, na *Obr.* 7-3 je průběh k_{ef} stejného paliva s prodloužením do roku 2065. Zde je na první pohled viditelný rozdíl, a proto můžeme s jistotou říct, kde došlo k vyvezení paliva z reaktoru. Po vyvezení paliva z reaktoru byl k_{ef} = 1,013, poté ve skladu VJP při konstantním vyhoření až do roku 2065 dosáhl hodnoty k_{ef} = 0,918. To proto, že už nedochází k udržování štěpné reakce, tím klesá množství neutronů a v soustavě je podkritický stav.

Obr. 7-2 k_{ef} pro palivo se středním obohacením 3,82 %, 3 roky v reaktoru

Obr. 7-3 k_{ef} pro palivo 3,82 %, 3 roky v reaktoru a 64 let uskladněné ve skladu VJP

První simulované palivo 3,82 % se zaváželo za doby tříletého palivového cyklu. U dalšího paliva Gd-1 již probíhal čtyřletý palivový cyklus. Na *Obr. 7-4* vidíme jeho k_{ef} v průběhu vyhořívání a po něm. Toto palivo mělo větší počáteční obohacení, ale strávilo v reaktoru delší časový úsek. Hodnota k_{ef} se tedy po vyvezení paliva z reaktoru téměř neliší $k_{ef} = 1,012$. Po dalších 57 letech bude mít dle simulace VJP $k_{ef} = 0,867$. Jelikož jsme zanedbali vyhořívající absorbátor na bázi gadolinia, má palivo Gd-1 lineární průběh jako palivo 3,82 %. Kdybychom uvažovali s vyhořívajícím absorbátorem, měl by k_{ef} průběh jako je na Obr. 6-9.

Obr. 7-4 k_{ef} pro palivo Gd-1, 4 roky v reaktoru a 57 let uskladněné ve skladu VJP

Palivo Gd-2 bylo také zaváženo ve čtyřletých palivových cyklech a mezi palivy Gd-1 a Gd-2 je rozdíl pouhých dvou let, tudíž k_{ef} má průběh téměř totožný (*Obr. 7-5*). Při vyvezení paliva z reaktoru $k_{ef} = 1,005$ a po dalších 55 letech $k_{ef} = 0,858$.

Obr. 7-5 k_{ef} pro palivo Gd-2, 4 roky v reaktoru a 55 let uskladněné ve skladu VJP

U paliva Gd-2+ jsme také uvažovali s čtyřletým palivovým cyklem, i když už docházelo k pomalému přechodu na pětiletý. Počáteční obohacení má stejné jako palivo Gd-2, ale došlo ke zvýšení výkonu, což, jak ukazuje *Obr. 7-6*, snižuje konečné vyhoření paliva. U paliva Gd-2 bylo konečné vyhoření 42 188,16 MWd/MTU a u paliva Gd-2+ je konečné vyhoření 39 301,7 MWd/MTU. Efektivní koeficient po ukončení udržování štěpné reakce je $k_{ef} = 1,028$ a v roce 2065 bude $k_{ef} = 0,885$.

Obr. 7-6 k_{ef} pro palivo Gd-2+, 4 roky v reaktoru a 53 let uskladněné ve skladu VJP

Palivo Gd-2M má sice stejné obohacení jako palivo Gd-1, ale zde už počítáme s plně pětiletým palivovým cyklem. Tentokrát se efektivní koeficient dostal pod hodnotu 1, ještě když bylo palivo v reaktoru (viz *Obr. 7-7*). Při vyvážení paliva z reaktoru byl $k_{ef} = 0,968$ a v roce 2065 $k_{ef} = 0,809$. Toto palivo v roce 2065 dosáhne nejnižší hodnoty k_{ef} .

Obr. 7-7 k_{ef} pro palivo Gd-2M, 5 let v reaktoru a 49 let uskladněné ve skladu VJP

U paliva Gd-2M+ (*Obr.* 7-8) došlo ke zvětšení průměru palivové tablety. Průběh k_{ef} je téměř stejný, jako u předchozího paliva Gd-2M. Při vyvezení paliva z reaktoru je $k_{ef} = 0,968$ a v roce 2065 je $k_{ef} = 0,811$.

Obr. 7-8 k_{ef} pro palivo Gd-2M+, 5 let v reaktoru a 44 let uskladněné ve skladu VJP

Poslední palivo Gd-2X, které je aktuálně zavážené do reaktorů jaderné Elektrárny Dukovany, bude nejkratší dobu ve skladu VJP. Když porovnáme k_{ef} v průběhu vyhořívání prvního uvažovaného paliva, *Obr. 7-3* s tímto *Obr. 7-9*, zjistíme, že jaderné palivo bylo v začátcích provozu podceňované a prodloužení palivových cyklů bylo efektivní a velmi ekonomické rozhodnutí. Prodlužováním cyklů se snižuje u VJP k_{ef}, z čehož vyplývá, že se snižuje počet neutronů, které vstupem do jader prostřednictvím jaderné reakce vyvolávají sekundární ionizaci.

Obr. 7-9 k_{ef} pro palivo Gd-2X, 5 let v reaktoru a 38 let uskladněné ve skladu VJP

7.4.2 Porovnání podle délky palivového cyklu

Obr. 7-10 Průběh jaderné hustoty vybraných nuklidů, tříletý palivový cyklus

		129 r-90	s-137 p-237	u-239 u-242 f 240		n-738			2065
)65)									2055
paliva Gd-2X (2008-20									2045
oraných nuklidů u									2035 t [roky]
jaderné hustoty vyb									2025
Časový průběh									2015
1.8E-04	1.6E-04	1.4E-04	n] 1.2E-04	ta [1/b*cr	otzuń knisto 80 03	6.0F-05	4.0E-05	2.0E-05	0.0E+00 2005

Obr. 7-11 Průběh jaderné hustoty vybraných nuklidů, čtyřletý palivový cyklus

45

Průběhy jaderných hustot jednotlivých nuklidů na *Obr. 7-10, Obr. 7-11* a *Obr. 7-12* dokazují předpokládané poločasy přeměny z *Tab. 7-4*. Většina vybraných nuklidů dosáhne nejvyšší hodnoty právě na konci palivového cyklu, a poté se rozpadá každý podle svého poločasu přeměny. Nuklid, který se tomuto průběhu odlišuje, je ²⁴¹Am. Nevzniká přímo z uranu, ale z ²³⁹Pu, a to podle následujícího jaderného procesu dle [28]:

$${}^{238}_{92}U \to {}^{239}_{92}U \to {}^{239}_{93}Np \to {}^{239}_{94}Pu \to {}^{241}_{94}Pu \to {}^{241}_{95}Am$$
(7.11)

Tudíž množství ²⁴¹Am začne více narůstat, až když začne docházet k rozpadům atomů ²⁴¹Pu. Maximální hodnoty dosáhne až přibližně za 70 let od vyvezení z reaktoru. [28] ²⁴¹Am je pro VJP velmi nebezpečné, protože je velice radioaktivní. Zároveň nuklid s nejvyšším počtem jader na cm² je po celou dobu ²³⁹Pu, protože vzniká přeměnou ²³⁸U, kterého je v palivu největší množství. Při porovnání celkového nárůstu jader nuklidů je z logiky věci jasné, že palivo, které bylo v reaktoru pouze tři roky, dosahuje nižších hodnot než palivo, které bylo v reaktoru pět let.

7.4.3 Porovnání jednotlivých nuklidů mezi typy paliva

V této kapitole budeme porovnávat jednotlivé nuklidy mezi stejnými sedmi druhy paliva, jako v předchozích kapitolách. Porovnáváme 12 vybraných nuklidů s tím, že jsou použity dva různé způsoby průběhů. Průběh na *Obr. 7-13* ukazuje první způsob vynesení, a to takový, že na vodorovné ose jsou roky. Průběhy jaderných hustot pro jednotlivá paliva jsou od sebe "odskočená" z důvodu rozestupů mezi použitými palivy. Jsou vyneseny od zavezení paliva do reaktoru po rok 2065, proto všechny průběhy končí ve stejném bodě. Nicméně rozdíly mezi nimi jsou i přesto znatelné. U ²³⁸U jsou průběhy rozděleny podle délky palivových cyklů. U všech paliv se začínalo na téměř stejné hodnotě jaderné hustoty ²³⁸U, avšak na konci palivového cyklu jsou jaderné hustoty rozdílné. Nejnižší jsou u posledních tří typů paliva, které byly zaváženy v pětiletých palivových cyklech.

Obr. 7-13 Časový průběh jaderné hustoty ²³⁸U

Na rozdíl od ²³⁸U u ²³⁵U nejsou tak znatelné rozdíly mezi jednotlivými palivy (viz *Obr*. 7-14). Zde bylo použito stejné časové vynesení jako u ²³⁸U.

Obr. 7-14 Časový průběh jaderné hustoty 235U

Dalším porovnávaným nuklidem je ¹²⁹I. Tyto průběhy jsou vynášeny druhým způsobem. Jsou přímo porovnávány mezi sebou v závislosti na dnech od zavezení do reaktoru, a proto každý končí na jiném počtu dnů. Například, jak je patrné z *Obr. 7-15*, poslední používané palivo Gd-2X bude nejkratší dobu ve skladu VJP. Izotop jódu ¹²⁹I má poločas rozpadu 1,57 \cdot 10⁷ let. Proto po celou dobu uskladnění zůstane jeho koncentrace stále stejně nebezpečná.

Obr. 7-15 Časový průběh jaderné hustoty ¹²⁹I

Na *Obr. 7-16* je koncentrace izotopu ⁹⁰Sr vynesena prvním způsobem. ⁹⁰Sr má poločas rozpadu 28,79 let, tudíž vidíme, že u prvního použitého paliva z roku 2001, se jeho jaderná hustota do roku 2065 znatelně sníží. Stejně tak ¹³⁷Cs, které má jen o necelé dva roky delší poločas rozpadu a je vynesené druhým způsobem na *Obr. 7-17*.

Obr. 7-16 Časový průběh jaderné hustoty ⁹⁰Sr

Obr. 7-17 Časový průběh jaderné hustoty ¹³⁷Cs

Naopak jaderná hustota ²³⁷Np během uskladnění pomalu vzrůstá. Ve vyhořelém jaderném palivu je ²³⁷Np rozpadovým produktem ²⁴¹Am, ale jeho koncentrace vzrůstá pomaleji než ²⁴¹Am, viz *Obr. 7-18.* Ze všech izotopů neptunia má nejdelší poločas rozpadu a je určen jako jeden z nejvíce aktivních a nebezpečných nuklidů ve VJP. [29] Nejvyšší jadernou hustotu má z vybraných nuklidů ²³⁹Pu, viz *Obr. 7-19*, které má poločas rozpadu 24 110 let. V použitém jaderném palivu je cca 1 % Pu, z něhož je 50 % právě ²³⁹Pu. Používá se k výrobě jaderných zbraní.

Obr. 7-18 Časový průběh jaderné hustoty ²³⁷Np

Obr. 7-19 Časový průběh jaderné hustoty ²³⁹Pu

Plutonium ²⁴²Pu není štěpitelné a je mnohem méně radioaktivní než ²³⁹Pu, ale má několikanásobně delší poločas rozpadu. Na *Obr. 7-20* vidíme, že tentokrát není nejobsáhlejší v posledním palivu, ale v palivu Gd-2M, při kterém došlo ke zvýšení výkonu reaktoru, ale stále nebyl odstraněn centrální otvor tabletek. Dalším nuklidem je ²⁴⁹Cf (viz *Obr. 7-21*), kterého vzniká nejméně z vybraných nuklidů, ale má nejvyšší energii přeměny. Rozpadá se přeměnou α s energií 6,296 MeV. Svou energii snižuje ionizováním prostředí. Jeho poločas rozpadu je 351 let.

Obr. 7-20 Časový průběh jaderné hustoty 242 Pu

Obr. 7-21 Časový průběh jaderné hustoty ²⁴⁹Cf

Jak již bylo řečeno ²⁴¹Am (viz *Obr. 7-22*) je velice nebezpečné z pohledu uskladňování VJP, protože se rozpadá prostřednictvím přeměny α s velkou energií doprovázené zářením gama. Nejvyšších hodnot dosáhne 70 let po vyvezení paliva z reaktoru. Na *Obr. 7-23* je časový průběh koncentrace ²⁴¹Pu. Má krátký poločas rozpadu 14,35 let, tudíž u všech typů paliva bude jeho koncentrace v roce 2065 téměř nulová.

Obr. 7-22 Časový průběh jaderné hustoty ²⁴¹Am

Obr. 7-23 Časový průběh jaderné hustoty ²⁴¹Pu

Posledním porovnávaným izotopem plutonia je ²³⁸Pu (viz *Obr. 7-24*), které se rozpadá prostřednictvím přeměny α s velkou energií 5,593 MeV na ²³⁴U, tedy je také velmi nebezpečné z pohledu VJP, ale jeho poločas rozpadu je 87,7 let, takže poměrně "rychle" dochází k jeho zanikání.

Obr. 7-24 Časový průběh jaderné hustoty ²³⁸Pu

8 ZÁVĚR

Bakalářská práce měla za úkol podrobně prozkoumat palivový cyklus od těžby uranové rudy až po uložení použitého jaderného paliva do hlubinného úložiště. Dále měla obsahovat popis veličin jaderné fyziky a navázat na jednotlivé radioaktivní rozpady. Velice důležité pro zbytkový výkon bylo zmapovat poločasy a typy rozpadu látek, které obsahuje použité jaderné palivo, a které jsou nejnebezpečnější.

Pomocí programu UwB_1 bylo odsimulováno sedm druhů paliv používaných v jaderné Elektrárně Dukovany. Pro tato paliva bylo nejdříve nutné vypočítat a shromáždit všechny potřebné parametry pro zadávání do vstupního dokumentu k programu. Byly porovnány efektivní multiplikační koeficienty jednotlivých paliv v průběhu vyhořívání. Počáteční vysoké hodnoty k_{ef} jsou způsobeny zanedbáním vyhořívajících absorbátorů. U VJP kef pouze klesá, protože vznikající prvky, jako²⁴¹Am a²³⁷Np, na sebe vážou neutrony a výkon je nulový. U posledních tří paliv kleslo k_{ef} ještě před vytažením paliva z reaktoru pod hodnotu 1, tedy na podkritický stav. Což by samozřejmě v reálném reaktoru nastat nemělo. Chyba byla způsobena zanedbáním vyhořívajících absorbátorů na bázi gadolinia, kyseliny borité v chladivu, a hlavně neuvažováním doplňování čerstvého paliva v průběhu odstávek. Prodloužení palivových cyklů bylo možné díky změně vkládání čerstvého paliva místo na okraj aktivní zóny, směrem ke středu aktivní zóny, a zavedením vyhořívajících absorbátorů, tudíž pro lepší výsledky doporučuji příště s nimi počítat. Dále bylo porovnáno několik vybraných nuklidů, které jsou nebezpečné z pohledu VJP. Největší změny nastaly vždy při prodloužení palivového cyklu. S prodlužováním délky palivového cyklu docházelo k vyššímu, tedy lepšímu vyhoření paliva, čímž se však zvýšila koncentrace směsi štěpných produktů.

Vyhořelé jaderné palivo je jedním z nejnebezpečnějších materiálů, které se na světě vyskytují. Je potřeba jej neustále chladit z důvodu uvolňování tepla a také k utlumení záření stínit. Jeho dlouhodobá vysoká reaktivita a toxicita znamenají velké riziko pro veřejnost. Přestože se časem radioaktivní izotopy rozpadají a aktivita tedy postupně klesá, bude i po 10 000 letech VJP stále nebezpečné. Vyhořelé jaderné palivo z elektráren tvoří sice jen 1 % objemu celkového jaderného odpadu na světě, ale zároveň obsahuje z veškerých RAO 90 % veškeré radioaktivity.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] MATĚJKA, Karel, Vratislav FAJMAN, Miloslav HRON, Antonín KOLROS a Stanislav POLÁCH. Vyhořelé jaderné palivo. Svazek 5. Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská ČVUT Praha: Tiskárna Kleinwächter, 1996. ISBN 8070783524.
- SÚJB: Jaderná bezpečnost Jaderná zařízení v ČR. Státní úřad pro jadernou bezpečnost [online]. Praha 1, říjen 2014 [cit. 2019-11-6]. Dostupné z: https://www.sujb.cz/jaderna-bezpecnost/jaderna-zarizeni/jaderna-zarizeni-v-cr/
- [3] DOLEŽAL, Jaroslav. *Jaderné a klasické elektrárny*. Praha: České vysoké učení technické v Praze, 2011. ISBN 9788001049365.
- [4] World nuclear association: Nuclear fuel and its Fabrication. World nuclear association [online]. London, England, 2019, December 2019 [cit. 2019-11-06]. Dostupné z: https://www.world-nuclear.org/information-library/nuclear-fuel-cycle/conversionenrichment-and-fabrication/fuel-fabrication.aspx
- [5] RAČEK, Jiří. *Jaderné elektrárny*. Brno: Vysoké učení technické, 2002. Učební texty vysokých škol. ISBN 8021421584.
- [6] World nuclear association: Mixed oxid (MOX) Fuel. World nuclear association [online]. London, England, 2017, October 2017 [cit. 2019-11-6]. Dostupné z: https://www.worldnuclear.org/information-library/nuclear-fuel-cycle/fuel-recycling/mixed-oxide-fuelmox.aspx
- [7] Periodická soustava prvků dle IUPAC. *Osobní webové stránky Ladislava Nádherného na VŠCHT Praha* [online]. Praha: VŠCHT Praha, 2017 [cit. 2019-11-06]. Dostupné z: http://web.vscht.cz/~nadhernl/psp.html
- [8] SMOLA, L. Model vyhořívání jaderného paliva v průběhu palivové kampaně. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií, 2014. 52 s. Vedoucí bakalářské práce Ing. Karel Katovský, Ph.D.
- BLAŽKOVÁ. MUNI SCI: PHYSICS.MUNI.CZ. MUNI SCI [online]. Masarykova univerzita Brno, 2019, [cit. 2019-11-06]. Dostupné z: https://www.physics.muni.cz/~blazkova/dp/Reaktor4.htm
- [10] DLOUHÝ, Zdeněk. Nakládání s radioaktivním odpadem a vyhořelým jaderným palivem.
 Brno: Vysoké učení technické v Brně, nakladatelství VUTIUM, 2009. ISBN 9788021436299.
- [11] SMETANA, J. Jaderná paliva pro tlakovodní jaderné reaktory. Brno, 2014. 55 s.
 Bakalářská práce. Ústav elektroenergetiky FEKT VUT v Brně
- [12] Skupina ČEZ: Historie a současnost EDU [online]. EDU: Skupina ČEZ, 2020 [cit. 2020-06-01]. Dostupné z: https://www.cez.cz/cs/o-cez/vyrobni-zdroje/jadernaenergetika/jaderna-energetika-v-ceske-republice/edu/historie-a-soucasnost
- [13] BURKET, Daneš. Palivové vsázky se zdokonaleným palivem na Jaderné elektrárně Dukovany [online]. Dukovany, 2003 [cit. 2020-06-01]. Dostupné z: http://www.danes.burket.cz/files/burketdp.pdf. Dizertační práce. Fakulta jaderná a fyzikálně inženýrská ČVUT v Praze. Vedoucí práce Prof. Ing. Karel Matějka, CSc.
- [14] Skupina ČEZ: Technologie a zabezpečení. *ČEZ, a. s.* [online]. Duhová 2/1444, Praha 4, 2020, 2020 [cit. 2020-06-01]. Dostupné z: https://www.cez.cz/cs/o-cez/vyrobni-

zdroje/jaderna-energetika/jaderna-energetika-v-ceske-republice/edu/technologie-a-zabezpeceni

- [15] OENERGETICE.cz Jaderné elektrárny: Dukovany fungují od 1985, kryjí pětinu české spotřeby elektřiny. OM Solutions s.r.o. [online]. 1. 5. 2020 [cit. 2020-06-01]. Dostupné z: https://oenergetice.cz/jaderne-elektrarny/dukovany-funguji-od-roku-1985-kryji-petinuceske-spotreby-elektriny
- [16] BURKET, Daneš a Stanislav DVOŘÁK. Zkušenosti s palivem s vyhořívajícími absorbátory na JE Dukovany. *Spolky.csvts.cz* [online]. 2005 [cit. 2020-06-01]. Dostupné z: http://spolky.csvts.cz/cns/news06/060223b.htm
- [17] PENZINGER, Pavel. Analýza zdrojového členu vyhořelého jaderného paliva JE Dukovany pro hlubinné úložiště s uvažováním variant LTO [online]. Brno, 2018 [cit. 2020-06-01].
 Dostupné z: https://www.vutbr.cz/www_base/zav_prace_soubor_verejne.php?file_id=172832.

Diplomová práce. Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií UEEN VUT. Vedoucí práce Ing. Karel Katovský, Ph.D.

- [18] LOVECKÝ, Martin. Zvyšování účinnosti jaderného paliva použitím vyhořívajících absorbátorů. Plzeň, 2016. Dizertační práce. Fakulta elektroenergetiky a ekologie ZČU. Vedoucí práce Doc. Ing. Radek Škoda, Ph.D.
- [19] *Charakteristika paliva Gd-2X*, parametry, osobní konzultace s panem Ing. Karlem Katovským, Ph.D.
- [20] LOVECKÝ, Martin. Zvyšování účinnosti jaderného paliva použitím vyhořívajících absorbátorů [online]. Plzeň, 2016 [cit. 2020-06-01]. Dostupné z: https://docplayer.cz/68334775-Autoreferat-dizertacni-prace.html. Autoreferát dizertační práce. Fakulta elektrotechnická Katedra elektroenergetiky a ekologie. Vedoucí práce Doc. Ing. Radek Škoda, Ph.D.
- [21] MELKA, Jiří. Porovnání výpočetních kódů pro vyhořívající absorbátory [online]. Plzeň,
 2015 [cit. 2020-06-01]. Dostupné z: https://otik.zcu.cz/bitstream/11025/18765/1/Melka_Jiri_-_Diplomova_prace.pdf.
 Diplomová práce. Fakulta elektrotechnická ZČU. Vedoucí práce Ing. Jana Jiřičková, Ph.D.
- [22] LOVECKÝ, Martin. *UwB1 User's Manual*. Plzeň, 2017. Manuál. Faculty of electrical engineering univerzity of west Bohemia.
- [23] The Lund/LBNL Nuclear Data Search: version 2.0. Scout Report [online]. Lund University Sweden: LBNL, Berkeley, USA, 1999, 29. 4. 1998 [cit. 2020-06-01]. Dostupné z: http://nucleardata.nuclear.lu.se/toi/listnuc.asp?sql=&Z=40
- [24] ULLMANN, Vojtěch. AstroNuklFyzika: Jaderné reakce a jaderná energie [online]. Ostrava: Klinika nukleární medicíny FNsP [cit. 2020-06-01]. Dostupné z: http://astronuklfyzika.cz/JadRadFyzika3.htm
- [25] Enpedie: Štěpná řetězová reakce. *Enpedie.cz* [online]. Tým Centra Výzkumu Řež, 21. 6.
 2012 [cit. 2020-06-01]. Dostupné z: http://enpedie.cz/wiki/Štěpná_řetězová_reakce
- [26] Wikipedia: Fission product yield. Wikipedia.org [online]. 20. 2. 2020 [cit. 2020-06-01].Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Fission_product_yield#cite_ref-5
- [27] GRAY, Theodore, Nick MANN a Max WHITBY.
 Periodictable. *Periodictable.com* [online]. 2017, [cit. 2020-06-01]. Dostupné z: https://periodictable.com/Isotopes/094.241/index.dm.html

- [28] Americium-241. *Wikipedia.org* [online]. 13. 4. 2020 [cit. 2020-06-01]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Americium-241
- [29] Isotopes of neptunium: Neptunium-237. *Wikipedia.org* [online]. 8. 6. 2020 [cit. 2020-06-08]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Isotopes_of_neptunium#Neptunium-237

Přílohy

Příloha A - Vstupní dokument pro palivo 3,82 %

```
4
                                                                                                                                  prl threads - number of threads
10000
                                                                                                                                  npg - number of neutrons per generation
                                                                                                                                  nsng - number of skipped neutron generations
5
105
                                                                                                                                  tnng - total number of neutron generations
                                                                                                                                  n_ccregion - number of concentric cylinder regions
2
                                                                                                                                   rccregion - concentric cylinder region radii
0.38 0.455
                                                                                                                                  hpitch - half pitch
0.6375
                                                                                                                                  lat - lattice type (1=square, 2=hexagonal)
2
                                                                                                                                   idepl - number of depletion intervals
30
2.88960F+01 2.8896
2.88960E+01 2.8896
0.00000E+00 0.0000E+00 0.0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+0000E+00
depl_power - irradiation power
1.00000E+00 2.00000E+00 3.00000E+00 4.00000E+00 5.00000E+00 1.00000E+01 2.00000E+01 3.00000E+01 5.00000E+01 9.50000E+01
1,95000E+02 2,95000E+02 3,95000E+02 4,95000E+02 5,95000E+02 6,95000E+02 7,95000E+02 8,95000E+02 9,95000E+02 1,09500E+03
1.19500E+03 1.36000E+03 2.36000E+03 5.36000E+03 8.36000E+03 1.13600E+04 1.43600E+04 1.73600E+04 2.03600E+04 2.33600E+04
depl time - irradiation days
                                                                                                                                  depl_type - regions depletion (0=no depletion, 1=power depletion, 2=flux depletion)
100
1 2 2
                                                                                                                                  reg libtype - regions transport/burnup libraries position
900.0 625.0 578.0
                                                                                                                                  maxwell_kelvin - regions maxwell temperatures
  "/mnt/c/UWB/testcases/uwb1libs/"
                                                                                                                                                            folder with uwb1 libraries
                                                                                                                                  number of nuclides in region 1 (fuel)
3
                                                                                                                                  number of nuclides in region 2 (clad)
12
                                                                                                                                  number of nuclides in region 3 (mod)
2
          15
                                                          80160 4.88250E-02
                                                                                                                                  nuclear densities in region
                                                                                                                                                                                                                                           1 (fuel)
                                    86
                             3514
                                                                                  9.46420E-04
       362
                                                      922350
                                                                                   2.35280E-02
       365
                             3518
                                                      922380
                                                                                  2.19170E-02 nuclear densities in region 2 (clad)
       117
                                                      400900
                             1039
                                                      400910
                                                                                   4.77956E-03
                             1041
       118
                             1042
                                                      400920
                                                                                   7.30565E-03
       119
                             1044
                                                      400940
                                                                                   7.40363E-03
       121
                                                      400960
                                                                                   1.19276E-03
       123
                             1046
                             1081
                                                      410930
                                                                                   4.22623E-04
       124
       304
                             2594
                                                      721740
                                                                                  1.05594E-08
       305
                             2596
                                                                                   3.47139E-07
                                                      721760
       306
                             2597
                                                      721770
                                                                                   1.22753E-06
       307
                             2600
                                                      721780
                                                                                   1.80037E-06
       308
                             2603
                                                      721790
                                                                                   8.98867E-07
       309
                             2606
                                                      721800
                                                                                   2.31514E-06
                                                           10010
                                                                                  5.01551E-02 nuclear densities in region
                                                                                                                                                                                                                                          3 (mod)
                                   1
              1
           15
                                86
                                                           80160
                                                                                  2.50775E-02
eof
```

Příloha B - Vstupní dokument pro palivo Gd-1

4				prl_threads - number of threads
10000				npg - number of neutrons per generation
5				nsng - number of skipped neutron generations
105				tnng - total number of neutron generations
2				n ccregion - number of concentric cylinder regions
0.38 0.	455			rccregion - concentric cylinder region radii
0.6375				hpitch - half pitch
2				lat - lattice type (1=square, 2=hexagonal)
33				idepl - number of depletion intervals
2.88960	0E+01 2	.88960E+0	1 2.88960E+01	2.88960E+01 2.88960E+01 2.88960E+01 2.88960E+01 2.88960E+01 2.88960E+01 2.88960E+01
2.88960	0E+01 2	.88960E+0	1 2.88960E+01	2.88960E+01 2.88960E+01 2.88960E+01 2.88960E+01 2.88960E+01 2.88960E+01 2.88960E+01
2.88960	0E+01 2	.88960E+0	1 2.88960E+01	0.00000E+00 0.00000E+00 0.00000E+00 0.00000E+00 0.00000E+00 0.00000E+00 0.00000E+00
0.00000	0E+00 0	.00000E+0	0 0.00000E+00	depl_power - irradiation power
1.00000	0E+00 2	.00000E+0	0 3.00000E+00	4.00000E+00 5.00000E+00 1.00000E+01 2.50000E+01 6.00000E+01 1.10000E+02 1.60000E+02
2.60000	0E+02 3	.60000E+0	2 4.60000E+02	5.60000E+02 6.60000E+02 7.60000E+02 8.60000E+02 9.60000E+02 1.06000E+03 1.16000E+03
1.26000	0E+03 1	.36000E+0	3 1.46000E+03	1.56000E+03 2.29200E+03 3.29200E+03 5.29200E+03 9.29200E+03 1.22920E+04 1.52920E+04
1.82920	0E+04 2	.08050E+0	4 2.22650E+04	depl_time - irradiation days
100				depl_type - regions depletion (0=no depletion, 1=power depletion, 2=flux depletion)
122				reg_libtype - regions transport/burnup libraries position
900.0 6	525.0 5	78.0		maxwell_kelvin - regions maxwell temperatures
"/mnt/d	:/UWB/t	estcases/	uwb1libs/"	folder with uwb1 libraries
3				number of nuclides in region 1 (fuel)
12				number of nuclides in region 2 (clad)
2				number of nuclides in region 3 (mod)
15	86	80160	4.88250E-02	nuclear densities in region 1 (fuel)
362	3514	922350	1.08520E-03	
365	3518	922380	2.33910E-02	
117	1039	400900	2.19170E-02	nuclear densities in region 2 (clad)
118	1041	400910	4.77956E-03	
119	1042	400920	7.30565E-03	
121	1044	400940	7.40363E-03	
123	1046	400960	1.19276E-03	
124	1081	410930	4.22623E-04	
304	2594	721740	1.05594E-08	
305	2596	721760	3.47139E-07	
306	2597	721770	1.22753E-06	
307	2600	721780	1.80037E-06	
308	2603	721790	8.98867E-07	
309	2606	721800	2.31514E-06	
1	1	10010	5.01551E-02	nuclear densities in region 3 (mod)
15	86	80160	2.50775E-02	
eof				

Příloha C - Vstupní dokument pro palivo Gd-2

```
prl threads - number of threads
4
10000
                                                                                                                          npg - number of neutrons per generation
                                                                                                                           nsng - number of skipped neutron generations
                                                                                                                          tnng - total number of neutron generations
n_ccregion - number of concentric cylinder regions
rccregion - concentric cylinder region radii
105
2
0.38 0.455
0.6427
                                                                                                                          hpitch - half pitch
                                                                                                                          lat - lattice type (1=square, 2=hexagonal)
idepl - number of depletion intervals
33
2.88960E+01 2.88960
2.88960E+01 2.8896
2.88960E+01 2.88960E+01 2.88960E+01 0.00000E+00 0.00000E+00 0.00000E+00 0.00000E+00 0.00000E+00 0.00000E+00 0.00000E+00
0.00000E+00 0.00000E+00 0.00000E+00 depl_power - irradiation power
1.00000E+00 2.00000E+00 3.00000E+00 4.00000E+00 5.00000E+00 1.00000E+01 2.50000E+01 6.00000E+01 1.10000E+02 1.60000E+02
2.60000E+02 3.60000E+02 4.60000E+02 5.60000E+02 6.60000E+02 7.60000E+02 8.60000E+02 9.60000E+02 1.06000E+03 1.16000E+03 1.26000E+03 1.36000E+03 1.36000E+03 1.26000E+03 3.29200E+03 3.29200E+03 5.29200E+03 9.29200E+03 1.22920E+04 1.52920E+04
1.82920E+04 2.02650E+04 2.15350E+04 depl_time - irradiation days
                                                                                                                         depl_type - regions depletion (0=no depletion, 1=power depletion, 2=flux depletion)
reg_libtype - regions transport/burnup libraries position
maxwell_kelvin - regions maxwell temperatures
100
1 2 2
 900.0 625.0 578.0
                                                                                                                         folder with uwb1 libraries
number of nuclides in region 1 (fuel)
  "/mnt/c/UWB/testcases/uwb1libs/"
 3
                                                                                                                          number of nuclides in region
                                                                                                                                                                                                                            2 (clad)
12
                                                                                                                           number of nuclides in region
                                                                                                                                                                                                                              3
                                                                                                                                                                                                                                     (mod)
2
                                                     80160 4.88250E-02
          15
                                86
                                                                                                                        nuclear densities in region
                                                                                                                                                                                                                             1 (fuel)
       362
                           3514
                                                   922350
                                                                            1.05300E-03
        365
                           3518
                                                   922380
                                                                             2.34230E-02
       117
                           1039
                                                   400900
                                                                             2.19170E-02
                                                                                                                        nuclear densities in region 2 (clad)
                                                   400910
                                                                             4.77956E-03
                           1041
       118
       119
                           1042
                                                   400920
                                                                             7.30565E-03
       121
                           1044
                                                   400940
                                                                             7.40363E-03
                                                   400960
       123
                           1046
                                                                             1.19276E-03
       124
                           1081
                                                   410930
                                                                             4.22623E-04
        304
                           2594
                                                   721740
                                                                             1.05594E-08
        305
                           2596
                                                   721760
                                                                              3.47139E-07
       306
                           2597
                                                   721770
                                                                             1.22753E-06
        307
                           2600
                                                   721780
                                                                             1.80037E-06
        308
                           2603
                                                   721790
                                                                             8.98867E-07
       309
                           2606
                                                   721800
                                                                            2.31514E-06
                                                      10010
                                                                             5.01551E-02
                                                                                                                        nuclear densities in region 3 (mod)
                                 1
             1
          15
                              86
                                                      80160
                                                                            2.50775E-02
eof
```

Příloha D - Vstupní dokument pro palivo Gd-2+

4				prl_threads - number of threads
10000				npg - number of neutrons per generation
5				nsng - number of skipped neutron generations
105				tnng - total number of neutron generations
2				n_ccregion - number of concentric cylinder regions
0.38 0.	455			rccregion - concentric cylinder region radii
0.6427				hpitch - half pitch
2				lat - lattice type (1=square, 2=hexagonal)
32				idepl - number of depletion intervals
2.69190	0E+01 2	.69190E+0	1 2.69190E+01	2.69190E+01 2.69190E+01 2.69190E+01 2.69190E+01 2.69190E+01 2.69190E+01 2.69190E+01
2.69190	0E+01 2	.69190E+0	1 2.69190E+01	2.69190E+01 2.69190E+01 2.69190E+01 2.69190E+01 2.69190E+01 2.69190E+01 2.69190E+01
2.69190	0E+01 2	.69190E+0	1 2.69190E+01	0.00000E+00 0.00000E+00 0.00000E+00 0.00000E+00 0.00000E+00 0.00000E+00 0.00000E+00
0.00000	0E+00 0	.00000E+0	0 depl_power	- irradiation power
1.00000	3E+00 2	.00000E+0	0 3.00000E+00	4.00000E+00 5.00000E+00 1.00000E+01 2.50000E+01 6.00000E+01 1.10000E+02 1.60000E+02
2.60000	0E+02 3	.60000E+0	2 4.60000E+02	5.60000E+02 6.60000E+02 7.60000E+02 8.60000E+02 9.60000E+02 1.06000E+03 1.16000E+03
1.26000	0E+03 1	.36000E+0	3 1.46000E+03	1.56000E+03 2.29200E+03 3.29200E+03 5.29200E+03 9.29200E+03 1.22920E+04 1.52920E+04
1.82920	0E+04 2	.08050E+0	4 depl_time -	irradiation days
100				depl type - regions depletion (0=no depletion, 1=power depletion, 2=flux depletion)
122				reg libtype - regions transport/burnup libraries position
900.0 6	525.0 5	78.0		maxwell kelvin - regions maxwell temperatures
"/mnt/c	:/UWB/t	estcases/	uwb1libs/"	folder with uwb1 libraries
3				number of nuclides in region 1 (fuel)
12				number of nuclides in region 2 (clad)
2				number of nuclides in region 3 (mod)
15	86	80160	4.88250E-02	nuclear densities in region 1 (fuel)
362	3514	922350	1.05300E-03	
365	3518	922380	2.34230E-02	
117	1039	400900	2.19170E-02	nuclear densities in region 2 (clad)
118	1041	400910	4.77956E-03	
119	1042	400920	7.30565E-03	
121	1044	400940	7.40363E-03	
123	1046	400960	1.19276E-03	
124	1081	410930	4.22623E-04	
304	2594	721740	1.05594E-08	
305	2596	721760	3.47139E-07	
306	2597	721770	1.22753E-06	
307	2600	721780	1.80037E-06	
308	2603	721790	8.98867E-07	
309	2606	721800	2.31514E-06	
1	1	10010	5.01551E-02	nuclear densities in region 3 (mod)
15	86	80160	2.50775E-02	
eof				

Příloha E - Vstupní dokument pro palivo Gd-2M

prl threads - number of threads 4 10000 npg - number of neutrons per generation nsng - number of skipped neutron generations tnng - total number of neutron generations n_ccregion - number of concentric cylinder regions 105 0.38 0.455 rccregion - concentric cylinder region radii hpitch - half pitch 0.6427 lat - lattice type (1=square, 2=hexagonal) 34 idepl - number of depletion intervals 2.69190E+01 2.6910E+01 2.6910E+01 2.6910E+01 2.6910E+01 2.6910E+01 2.6910E+01 2.6910E+01 2.6910E+ 2.69190E+01 2.6910E+01 2.69 2.69190E+01 2.69190E+01 2.69190E+01 2.69190E+01 2.69190E+01 2.69190E+01 0.00000E+00 0.0000E+00 0.000E+00 0.000E+00 0.0000E+00 0.000E+00 1.00000E+00 2.00000E+00 3.00000E+00 4.00000E+00 5.00000E+00 1.00000E+01 2.50000E+01 6.00000E+01 1.10000E+02 1.60000E+02 2.60000E+02 3.60000E+02 4.60000E+02 5.60000E+02 6.60000E+02 7.60000E+02 8.60000E+02 9.60000E+02 1.06000E+03 1.16000E+03 1.26000E+03 1.36000E+03 1.3600E+03 1.3600E+0 8.71000E+03 1.17100E+04 1.47100E+04 1.97100E+04 depl_time - irradiation days depl type - regions depletion (0=no depletion, 1=power depletion, 2=flux depletion)
reg_libtype - regions transport/burnup libraries position
maxwell_kelvin - regions maxwell temperatures 100 122 900.0 625.0 578.0 "/mnt/c/UWB/testcases/uwb1libs/" folder with uwb1 libraries number of nuclides in region 1 (fuel) 3 12 number of nuclides in region 2 (clad) number of nuclides in region 2 3 (mod) 80160 4.88250E-02 nuclear densities in region 1 (fuel) 15 86 362 3514 922350 1.08520E-03 2.33910E-02 365 3518 922380 117 1039 400900 2.19170E-02 nuclear densities in region 2 (clad) 118 1041 400910 4.77956E-03 1042 400920 7.30565E-03 119 121 1044 400940 7.40363E-03 123 1046 400960 1,19276E-03 124 1081 410930 4.22623E-04 304 2594 721740 1.05594E-08 3.47139E-07 305 2596 721760 721770 306 2597 1.22753E-06 307 2600 721780 1.80037E-06 2603 308 721790 8,98867E-07 2.31514E-06 309 2606 721800 1 1 10010 5.01551E-02 nuclear densities in region 3 (mod) 2.50775E-02 15 86 80160 eof

Příloha F - Vstupní dokument pro palivo Gd-2M+

				and there do
4				pri_threads - humber of threads
10000				npg - number of neutrons per generation
5				nsng - number of skipped neutron generations
105				tnng - total number of neutron generations
2				n_ccregion - number of concentric cylinder regions
0.39 0.	455			rccregion - concentric cylinder region radii
0.6427				hpitch - half pitch
2				lat - lattice type (1=square, 2=hexagonal)
34				idepl - number of depletion intervals
2.69190	E+01 2	.69190E+0	1 2.69190E+01	2.69190E+01 2.69190E+01 2.69190E+01 2.69190E+01 2.69190E+01 2.69190E+01 2.69190E+01
2.69190	E+01 2	.69190E+0	1 2.69190E+01	2.69190E+01 2.69190E+01 2.69190E+01 2.69190E+01 2.69190E+01 2.69190E+01 2.69190E+01
2,69190	E+01 2	.69190E+0	1 2,69190E+01	2,69190E+01 2,69190E+01 2,69190E+01 0,00000E+00 0,00000E+00 0,00000E+00 0,00000E+00
0.00000	E+00 0	.00000E+0	0 0.00000E+00	0.00000E+00 depl power - irradiation power
1.00000	E+00 2	.00000E+0	0 3.00000E+00	4.00000E+00 5.00000E+00 1.00000E+01 2.50000E+01 6.00000E+01 1.10000E+02 1.60000E+02
2.60000	E+02 3	.60000E+0	2 4.60000E+02	5.60000E+02 6.60000E+02 7.60000E+02 8.60000E+02 9.60000E+02 1.06000E+03 1.16000E+03
1.26000	E+03 1	.36000E+0	3 1.46000E+03	1.56000E+03 1.66000E+03 1.82500E+03 1.92500E+03 2.08500E+03 2.71000E+03 5.71000E+03
8 71000	E+03 1	17100E+0	A 1 A7100E+04	1 7850F+04 denl time - irradiation days
1 0 0	2105 1	.17100210	4 114/1002104	deni type - regions denietion (0=no denietion 1=nower denietion 2=flux denietion)
1 2 2				reg listing - regions transport (human libraries position
122	35 A 5	79.0		reg_intrype - regions cransport/ounder internations position
"/mnt/c	/11.00/+	/o.o	uub11ibc/"	folder with under libraries
7001070	/ UWB/ C	estcases/	uwullius/	number of puckide in posice 1 (fucl)
10				number of nuclides in region 1 (net)
12				number of nuclides in region 2 (clad)
2		00000		number of nuclides in region 3 (mod)
15	86	80160	4.88250E-02	nuclear densities in region ((tuel)
362	3514	922350	1.08520E-03	
365	3518	922380	2.33910E-02	
117	1039	400900	2.19170E-02	nuclear densities in region 2 (clad)
118	1041	400910	4.77956E-03	
119	1042	400920	7.30565E-03	
121	1044	400940	7.40363E-03	
123	1046	400960	1.19276E-03	
124	1081	410930	4.22623E-04	
304	2594	721740	1.05594E-08	
305	2596	721760	3.47139E-07	
306	2597	721770	1.22753E-06	
307	2600	721780	1.80037E-06	
308	2603	721790	8.98867E-07	
309	2606	721800	2.31514E-06	
1	1	10010	5.01551E-02	nuclear densities in region 3 (mod)
15	86	80160	2.50775E-02	
eof				

Příloha G - Vstupní dokument pro palivo Gd-2X

.69190E+01 .69190E+01 .00000E+00 .60000E+02 .16000E+03 .71000E+03 depletion)
69190E+01 69190E+01 00000E+00 60000E+02 16000E+03 71000E+03 depletion)
69190E+01 00000E+02 16000E+02 16000E+03 .71000E+03 depletion)
69190E+01 69190E+01 00000E+00 60000E+02 16000E+03 71000E+03 depletion)
69190E+01 69190E+01 00000E+00 60000E+02 16000E+03 71000E+03 depletion)
.69190E+01 .69190E+01 .00000E+00 .60000E+02 .16000E+03 .71000E+03 depletion)
69190E+01 69190E+01 00000E+00 60000E+02 16000E+03 71000E+03 depletion)
2.69190E+01 2.69190E+01 0.00000E+00 0.60000E+02 0.16000E+03 0.71000E+03 depletion)
2.69190E+01 2.69190E+01 0.00000E+00 60000E+02 16000E+03 71000E+03 depletion)
<pre>e.69190E+01 0.00000E+0060000E+0216000E+0371000E+03 depletion)</pre>
60000E+00 60000E+02 16000E+03 71000E+03 depletion)
60000E+02 16000E+03 71000E+03 depletion)
60000E+02 16000E+03 71000E+03 depletion)
.16000E+03 .71000E+03 depletion)
.71000E+03 depletion)
depletion)
depletion)